

|| · · · 1B · · I

31761 04303 5211

Obiecte complexe ale lui JM Vargas

1a

IIIIIII11IINIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIII

:: Lucrări complete ale lui Vargas Vila ::

ROMANELE

Aura sau Violetele.

Floare de noroi.

Trandafir mistic.

Ibis.

Trandafiri de după-amiază.

Zori Roşii.

Samanta.

Delia (Crinul Alb). Eleonora (Crin roșu). Germania (Crinul Negru).
Calea Triumfului.

Cucerirea Bizanțului.

Maria Magdalena.

Dementa lui Iov

Minotaurul.

Ucenicii lui Emaus.

Proscrișii.

Despre viile moarte.

Esteții din Theopolis. Sfârșitul unui vis.

Ugerul lupului. Salomee.

Pui de leu.

LITERATURĂ

Proze-Laude. Ars-Verba.

Dintre lisele lui roz.

Estetică gratuită.

si de

al lor

Umbre de vulturi. Program reflectorizant. Arhipelag sunet. Ruben Dario.

FILLOZOFIE

ISTORIE

Ritmul Vieții. Grădina Agnostică.

Vocea Orelor. Din Rosal Gânditor. Din podgoriile eternității.

In absenta

Republica Caesars Caesars.

Măinile divine.

Moartea Preteriților Condor.

Romantismul din De-

[illegible]

ESTETICA GRATUITA

BARCELONA

1

arta.

КН? і Т < ЕДК І<ГПУТИВ. '

```
iar Inanu > 'n
```

L. pr U oar

```
ai. ■ > murdar . . . .
```

 $\kappa \text{ amintesc}^{\wedge}$

z th <ur>',ia . rero\

eu

X

VKEF XCIO

Obosești, nu te miști spre ramurile care nici măcar nu sunt capabile...

'astfel încât?...

Tristetea lui A. văzător, este cea mai drăguță dintre toate tristețile;

ea taie: nu plictiseala, ci disprețul pentru Triumf,... mizerabil leu învins care zăcea îmbălsămat la picioarele ei...;

tine minte...

Există o bună și tristă plăcere, în acest ceas fără Mândrie, când pe cenușa biruințelor sterile, vedem fără suferință, întunericul Veșniciei coborând asupra ochilor tăi gata să-i orbească pentru totdeauna..

și, aruncăm asupra Vieții noastre, priviri fără Iubire;

privirea lui Ulise pe moarte asupra mărilor minunate care l-au văzut își desăvârșește ciudata călătorie...;

Așa văd în fața mea lungă teorie a cărților mele, când nevoile imperative mă obligă să le evoc;

Ele apar în fața ochilor mei obosiți, ca niște insulițe împrăstiate, ici și colo, pe mări care au fost cândva furtunoase și astăzi în pace senină.

Când vorbesc despre ei, simt că o vagă senzație romantică îmi vine în voce...

a face?

Au fost toată viața mea;

PREFAȚĂ

ΠCA

COT

XII PREFAȚĂ

depărtează M' de a· i, și pleacă ca un Hristos ce C tubating y coleric, să -predicați acest Evang ȝio al Esteticii prin câmpurile Lumii unde

suflete nobile și senine, cultivă cu mâinile Idealității, trandafirul divin al Frumusețea.

În perpetuă înflorire.

Satul Vargas.

În toamna anului 1920.

UBRE ESTETIC

Arta

< Hyteplanon, este ÁWn A 1 ,

l re ția, este V .

Acțiunea Artei

eroare On.in]

a este d< infecții;

gretffl нит hiñein h'

aearra in plin i Ida, asemenea debc Ъ« i jeh isa a Arti ;

cântecul Enei dia, c t< ri< r ai al lui λ ida H< nica, așa trebuie s< i /bsesi , dd Aru curent, al Artei revoluționare și

VARGAS VILA

V ı c\ toată Divinitatea

n umanitate deplină:

<_ Creștin fiind, totul a fost inspirat de Dumnezeu;

Arta umană, totul trebuie să fie inspirat de Umanitate;

Forma era sufletul artei păgâne;

Simbolul a fost sufletul artei creștine;

Viața, așa trebuie să fie sufletul Artei umane;

Zeii trebuie să dispară din Artă, podoaba tuturor;

Acele himere, tăcute și greșite, au ocupat deja prea mult inimile și mințile oamenilor, molipindu-i cu neputința lor:

nu mai sunt zei...

că râul Oh gone, Пен e spre marea Ia Nada, cadavrul divinităților;

V, în inimile oamenilor să se audă același strigăt eliberator, care la moartea lui Pan, s-a auzit răsunând printre recifurile Siciliei;
/Dumnezeu a murit!... Dumnezeu a murit...

V. Lasă steagul Libertății să plutească peste mormântul zeilor...

Frumusețea a fost inspirația artei grecești;

LiJ tico; J.

ESTETICA LIBERĂ a, de D c jo de A;

►11C0

cr?

tas de

eu.

unu

4 VARGAS VILA

și, s-au întors spre Viață;

Nu există Viață posibilă în afara luptei;

Este imposibil să te apleci asupra luptei, ca un zeu de nepătruns,
contemplând agonia zeilor;

Viața nu este înnobilită decât prin luptă și nu este imortalizată decât
prin Jertfă;

nu există un Ideal posibil în afara Umanității;

a reînnoi, adică a lupta, aceasta este datoria Artei;

la fiecare nou zori, o nouă Cucerire;

servesc cele mai înalte idealități ale Es

spirit, și fii Apostolul celor mai dureroase realități ale Vieții;

Artei pur ideale, opuneți Arta puternic socială;

până la intoxicațiile letale ale unui idealism fatal visător, operele
transcendentale ale unui realism puternic luptător;

la individualismul mândru, care se închide în Turnul său de Fildes
pentru a visa, altruismul generos, care coboară în arenă pentru a
lupta;

la Artă, care neagă lumea, pentru că este prozaică și ticăloasă, pentru
că este tumultuoasă și pentru că este rea; Arta care iubește < *a \ ida,
pentru că este aspră și crudă, \ se dedică luptei pentru ea, el-

r i _ n

a ' '

u> cele de 1 \rte Deci

. *-unios Sacercl.

Durează-ți timpul,

bΠ 1 4. 2

6 VARGAS VILA

Oameni îndurerați, care își întind mâinile într-un gest disperat către
sinistra imper-Lurbabilitate a Raiului gol;

să realizeze în proză, vers, marmură și pânză, reproducerea constantă a
acestui grup tragic de Forță măcelând Lumea, care este sinteza
terifiantă a epocii actuale;

că versul să fie ceva mai mult decât armonie morbidă, conjuncție de
rafinamente verbale, asonanță a vocabularului, gamă de nuanțe muzicale,
distracții de poezie șchiopătă, amurguri de malachit și sori de talc;

că poemul, romanul, marmura și pânza sunt toate, reproducerea
sociologică V, copia fidelă a stării sociale în care trăim, a acestei
ordini existente, care după La Forge: este un scandal capabil să
sufoce. Natura umană;

face Art, un Acuzator;

dă-i artei o conștiință;

să facă romane, așa cum scria Tacitus povești, să închidă între
zidurile dialecticii sale, Crima două sp< rado;

fă Poezii, așa cum le-a scris Dante pe ale sale, să închidă în
ochiurile de foc ale rimelor sale, > vezi contorsionare în cercurile
lui Á /o ./?<?, toți reprobii Libertății;

bli.KE ACEST i IC

hd^cr !a statue ȳel Pueblo, aproape. ' d dol r ca Ih ic4/es J e
du-te'

uc the Mii; rd apidada;

Rembi fo

face de artă

toate protestele

t Arta este o Forȳă.

A.M

ado de r în creier

înălȳa

către lume Frumuseȳea;

cea mai înaltă formă a B

. întoarcere la Libertate.

doi, inima Frumuseȳii;

pentru a-ȳi culege recolta de victorii

?as c il umulto, si intona Marsrl

tru modest al tuturor rebbes

mari bătălii ale Vieȳii, pe cl c rar i al Umanităȳii, vezi plecat ȳi
umilit – r Forȳa,

3

VARGAS VILA

ia Itoia cs de Artă Socială;

adică: Artă Revoluȳionară;

noul Orfeu, el trebuie să trezească lumea cu sunetele flautului său,
făcând să sune marile melodii ale Justiȳiei ȳi Fraternităȳii în Noaptea
neagră a Nedreptăȳii, în timp ce Bătăliile Commoȳiei cheamă popoarele
să respingă pe zidurile Idealului, invaziile cred ote ale Forȳei;

strigătul chinuit ȳi sinistru al tuturor secolelor trecute, măcelărit
de Nedreptate; plângerea răzbunătoare a generaȳiilor dureroase ȳi
eroice, a tuturor martirilor Libertăȳii, trebuie să tuune prin miile de
guri ale Artei Noi, ale Artei Eliberatoare, ca un anunȳ de Pedepsă,
Dreptate ȳi Răzbunare;

clarionul zorilor noi;

arta !

Ce valorează, ce vrea să spună, în afară de îndrăzneala mândră, de îndrăzneală încăpățânată, de voința tenace de a distruge, de a crea, de a elibera?...

De a fi un Imn al Victoriei și un suflu al Creației peste ruine?

ce este fără esc și în afară de asta?

perdele de aur și mătase, țesături ornamentale

ΠΙ < / < ■! '

t. ■ ani în N tch

IO

VARGAS VILA

cine canta?

cine o sculpteaza?

cine o picteaza?

Unde este Opera de Artă, care o reproduce, o traduce și o imortalizează?...

nimic nimic...

Ce vase de aur, furate din Templul Milei, se pun sub acei ochi anonimi sau ineputabili, pentru a le strânge lacrimile, care sunt condamnarea inapelabilă a zeilor și oamenilor?

Durerea nenorociților de pe Pământ!...

unde primește închinare?

Ce asclepiade se adună pentru a asculta inima lor enormă în doliu?

Pe ce altar al Entuziasmului și Compasiunii își ung ei rănilor portentoase cu uleiul aromat al Milei?

Ce suflete de păcătoși pocăiți vin să le sărute picioarele?

Ce păr auriu îi șterge ca mângâierea zorilor orbitori?

Unde sunt cântările și liturgiile, să cânte Osana! al acelui peripatetic verbilos, care merge prin văi și munți, cântându-și Durerea și a cărui naștere a fost. anunțat de steaua pustiirii, livid ca o stea moartă și de vuietul leilor fără sânge, care păzesc

h,RF E-əTi J K .

eu negru, ei пѣз

* eredi

gura sigilată τ*o

asci· adt poticnire» s împins de

acele melodii In ig:osa una 'iellez; (st .1,

12

VARGAS VILA

Ei nu reduc la tăcere strigătul fariseului al persecutorilor lor;

acele rime fără sânge și fără culoare, nu se comportă ca mâinile
surorilor iubitoare, să stagneze sângele care se revarsă din capul lui
cu pietre;

Dacă nu trebuie să fie mângâierea nenorociților, bucuria săracilor,
protestul celor asupriți... de ce Artă?...

Artă, care nu este luptă, care nu este Răzbunare, și nu este
Justiție... Artă sterilă!;

acea Artă... Nu a epuizat-o Sardanapalus cu minunile ei?...

Ce despot oriental nu l-a numărat printre instrumentele sale de
divertisment, alături de păsările sale exotice și de tigrii săi
domestici?

Nu l-a protejat Caligula?

Nu l-a cultivat Nero?

că Arta este un parfum de Seraglio;

umanizați arta;

transsubstanțiază în el, Omul întreg;

Omul este Durere;

care a spus Umanitate, a spus Nenorocire.

Eschil, creându-l pe Prometeu, a sintetizat } a simbolizat toată Arta:
lupta Omului împotriva lui Dumnezeu...

învinge pe Dumnezeu, } alunga pe Dumnezeu din domeniile Artei;

Aceasta este Arta purificatoare si eliberatoare;

eliberează-l de tirania unui cadavru; pu-

Geniu în artă

■

. i \rtista n ' the

marmură din toate c:

c l material din reproducerile sale servile cl a, este Artistul,

(l:ro cl artizan;

ıó VARGAS VILA

L-am văzut pe Artiste, - . el vede viu și își traduce , op,a Viața în lucrările sale;

Creațiile sale, chiar obiective, sunt esența creatorului lor: ele se mișcă, gândesc și acționează, după propriile modalități, și sunt o exteriorizare a lumii sale interioare, vie și dătătoare de viață;

artizanul nu creează, el reproduce; ca tot ce este în el, este în afara lui, el caută forme figurative, nu le face, și golește în ele reziduurile lichefiate ale unui gând care nu este al lui;

Artistul inventează matrița și matrița pentru a pune în ele aurul fierbinte și nealiat al gândirii sale noi și puternice; și, dacă lucrează în marmură, a lui este dalta, supusă minei spirituale, din care izvorăște neprihănită Creația suverană;

artizanul - și, citit în sens artistic literar: mediocru - infertil din fire, este incapabil să producă viitorul și să lucreze pentru el; Are groaza sorilor rasariti, datorita neputintei absolute de a-i < - intercalarea, si iubeste doar sorii deja stinsi din veacurile trecute; nu jignesc slăbiciunea elevilor lor;

Din acest motiv, ca o larvă năucită, avea... l A trecut prin jungla deasă clasică, căutând cuibul în care să-și depună

<

писк n -a din Pensam

plut c5 la Ori,calitate, lipsa <

diferit de Geni»

este VARG VS VILA

adică percepția sensibilă și patetică a lucrurilor; Neputând să se ridice la intensitatea absolută, pentru că îi lipsește vibrația poetică

a Universului în Sine, primește formele de gândire deja făcute, și le reproduce ca o ejaculare mentală, fără voință; fără măreție;

calitatea lirică veșnic superioară a supraconștientului lipsește cu desăvârșire; și, Poezia, de exemplu, nu este inspirație în el, ci versificare, asonanță metrică, speculație retorică, o funcție cvasi-secretorie, cu totul străină de starea sufletească apolliniană a Poetului; inechivalent și aproape contrar celui fenomen insondabil de gândire, tare și sonor, solitar și acre, care împlânzește toate lucrurile Vieții cu splendoarea ei și care este: Inspirația;

Acei mecanici ai cuvântului sunt menestrelii Metricii, dar nu sunt poeții; Ei sunt imitația, dar nu sunt Inspirația; Sunt instinct, nu sunt Geniu;

Le lipsește ceea ce se ridică din Ke adânc, spre lumină, inaccesibil; ascensiunea luminoasă spre Taină; cursa amețitoare prin labirinturile sufletului, plină ca Cosmosul de protoplasme divine în acțiune;

marginii, procedează prin reflexe, care prefac un grad de conștiință, dar care nu sunt niciodată

î ERLE t l c L ' \

. ia arti . ' .

VARGAS \ IL A

ținerea celor patru suluri care se află lângă mumiile prăfuite, în acele hipogee ale ridicolului, care sunt antologiile academice, și cu acel vin al vechimii, se îmbătă cu idioția retrospectivă, și molipsește generațiile de neputincioși, care citească ea, valetudinarii ca el, care se dau înapoi înaintea Simbolului, înaintea Tainei, înaintea <. Este o putere creatoare care întinde o aripă în formă de liră, plină de ritmuri noi și forme impalpabile, în domeniul profund și vastitatea ciclică a Artei;

aceia, yoghini, aflați în stare de inconstiență, a caror mentalitate aproape vegetală, liniștită de desființarea conștiinței frumosului, este incapabilă să ajungă la exaltarea \ revelația spiritualității artistice, adorm, asemenea salamandrelor imense, pe deja. jar dispărut din trecut;

Acestor mediocri nu doar le lipsesc geniul creator și voința eroică de a-și duce la bun sfârșit creația, dar le lipsesc și instinctul distrugător și facultatea critică, care sunt negația absolută a Geniului;

De aceea cei mai inutili, care sunt mereu cei mai agresivi dintre ei, devin critici;

Criticul nu este doar dușmanul Geniului, el este antiteza lui;

LU.KL L j

2'

■tf . aqv. l care nu ah a iza a Ъ ' < se face iic iti<..

irmi,

m-ul lui -

hrma, sunt date cu i .■> . duncce, pentru a defo ia atomii lui Belle

• ci tri za, h '■.

-.i)0 < l (rt ni* . qu de * s;

* daca \ care este unic cl

opliti ti* a. so luci no- ani m

Dacă nu fug la mal, cine

It· и

atarnat de coada, in copacii tristi ai em idiei, visajhul lor. de sespe
r id

Sunt atât de sincer încât <

odora se mișcă

criticii nu iartă geniile și totuși vin de la ei;

F^TÚTK V. 3

22

VARGAS vila

Cel mai mare defect al lui nu este josnicia, ci ingratitudinea;

Pentru cine este cunoscut un critic?

pentru celebritate, pe care Geniul criticat o aruncă asupra lui J.;

Cine este acea maimuță dezgustătoare care a trecut prin marea
secolelor, în acea năvă enormă numită Homer?

acea ?

Ei bine, ăla se numește Zoilo;

a ajuns la posteritate, călare pe Gloria care a insultat;

Voracitatea criticii este ingrătă, ca și cea a paraziților ascunși în
coama leilor; Ei trăiesc din ei și totuși îi mușcă cu furie;

Ei devorează sângele animalelor sălbatice, dar rămân insecte pentru
totdeauna;

acesta este motivul ciudatului lui;

disprețul pentru acea rănire morală, acea epilepsie a eunucilor numită Critică, este o altă trăsătură cu adevărat distinctivă a Omului Superior: adică a Geniului;

Geniul își ignoră timpul, sau face gestul de a-l ignora; Nu este în el; ci asupra lui, sau înaintea lui; Nu o urmează, ceea ce este al meu îl călăuzește. Nu dragostea timpului său îl deosebește, ci disprețul suprem față de ea;

LIBER FI IC

arLcian.j cu litere, adica cl mediocru, j

:mpn 1 (/tesano, c anddo nu, el prizonier

(, G. Ticinanc ' alflcina o, ne suferă un Influer aan user. delà por
. - un aisi, ' su

citit-

singurătatea este apărarea lui acre

l la \

dza cl Heslurr >rai breath p< rp(g . * a< de d. Infinit.

și ceea ce distinge

ml -Eveniment

■

. r, ; get» ri este onsag-ul tău

» ' rr, imo, este ia care .< . ia de

: uncia..

24

VARGAS VILA

cl Geniu, se anunta si se denunta. numai 1; o țară vie înecată în
tăcere și trebuie deschisă;

Marea trăiește plină de strigăte și se dezvăluie, cu strigătul
valurilor ei,

Nimeni nu știe unde este furtuna;

Fiecare Geniu este un rebel și fiecare rebel mental este un izolat;

Singurătatea este împărăția lui; din ea cucerește lumea;

Este învelit în Tăcere și totuși odată cu ea tună Pământul:

în timp ce ceilalți merg spre Eveniment, el pare să mășăluiască spre Dezastru;

când mediocrii se îmbată de victoria ușoară, el întinde pumnul spre victoria dificilă;

cei mediocri primesc Celebrity;

Geniul, obține Nemurirea;

mediocrii pot ajunge la faimă;

Numai Geniul ajunge la Glorie.

Ora artei

Dragostea de slujitor îl înspăimântă;

umanitate .

YO .* . Cum să iubești umanitatea?

S-a pierdut libertatea;

trăind în efort perpetuu; pentru a distruge umanitatea;

B a Umanitatea < s» lai a nu este

este un n aΓ

un sclav, nu un H mbn

ignobil, care dezonorează totul, chiar și 7coarda ei către sclavie;

lib< rtai <ll

Timpul curent al Artei (este un Timp al Eliberării sau al Creației;

20 VARGAS VILA

Aceasta este linia artiștilor demolatori și ai iconoclaștilor, distrugători ai lucrurilor bătrâne și fatale, sub care agonizăm și a altarelor zeilor, în fața cărora murim;

Este ceasul făcătorilor de lucruri noi și al semănătorilor de semințe noi, peste dărâmături și ruine, a atâtor lanțuri și a atâtor sclavii, care au domnit peste ceruri și Pământ...;

Gestul Artei, astăzi, trebuie să fie un gest al Demolării, ca în toate epocile Reînnoirii;

Cum te numesc nebun?

Un anumit grad de nebunie este necesar pentru sacrificiu, așa cum este necesar pentru geniu;

Geniul este absolut;

Un anumit grad de halucinație divină este necesar pentru a vedea dincolo de viață și în adâncurile Abisului;

Este necesar să creați cu fața la Soare, scaldând fața în strălucirea unei Aurore perene;

Vai de cei care trăiesc cu chipul întors spre Apus, în contemplare mută a inimii inerte a Noptii!;

Aceștia, ei nu cred nimic, sunt copiștii tristi ai Trecutului și Morții;

Este necesar să trecem dincolo de Viață, spre

GRATUIT ESTE! ETIC 2;

the sene of κ· Incoinoseli κ to have .l gest truth» rr de ureche;

acel gesi, .numai. > conturează acea nebunie divină, care st ma < l
Geni*

no st dialog nlarosau:as m i'ze quii l; nu locuiesti in i

monetări ale . Stânga... тноу ci

Êfcso; Nu se hrănesc cu pomana păsărilor de munte, ca Taum Turg- al Car-ului.

ca nebunul din Levitic, fără grâne

Hristos nu se va arăta niciodată printre ·_> ['ir s,

- da într-adevăr

tabula taraneasca, desproy este .l

hcroit o, asta nu a fost al meu

Era un nebun trist, al cărui caracter de pasiune melancolică nu l-a ridicat niciodată la atitudinea așteptată și fulgerătoare.

Idee

A obținut premiul ilegi de a fi adorat ca un zeu, din lipsă de măreție pentru a fi admirat ca un Geniu;

Era crinul taciturn, a acelei grădini de pilde, din care urma să fie mai târziu Pavel Apostatul, oleanderul înroșit;

VARGAS VILA

Arta trebuie să fie o torță și să fie un vulcan;

luminează în întuneric și aruncă lava măruntaielor sale în sutele
Noptii: fertilizare;

Fiecare Operă de Artă trebuie să fie ca o bombă, cu explozia ei azotată
și verzuie, un zid al Templului Tradiției se prăbușește, și se
dezvăluie o bucată de cer liber, revoltând cu lumina ei cenușa idolilor
învinși;

fiecare daltă trebuie să fie ca un pumnal, înfipt în inima Divinității;

pentru fiecare nouă creație, o nouă prejudecată moartă;

un fiat lux, deasupra Haosului, roiind de întuneric;

fiecare pensulă trebuie să fie ca un brand, făcut cu focul pe care
Prometeu l-a furat de la zei, și care trebuie să lumineze din Summit-ul
Eliberator, alaiul zeilor răposați, uciși de strălucirea luminii, pe
care nu au vrut să-l pună. în mâinile bărbaților;

Imperiul Artei trecute va dispărea în fața acestei lumini mari care
cade din ceruri necunoscute asupra lucrurilor și asupra oamenilor;

Allindo, plin de angoasă, este plin de gemete adânci, care se pierd în
Si-

ÎNTÂI ACEST PC

tcfiv .,ñío cl r*. llİGoTk „ landas-des'-ías

pe valuri si ca ma** in a í orn > tasm a Tabei unde ' lan them s

luna peste λ ai

in qc QJtrmcn the r scald

lumea se luminează

mod some >ad(febra:

icda,n

all<- \ aa nao r

I scarius the fu

ar l

30 VARGAS VILA

Fericirea universală are nevoie de precursori;

Lumea are nevoie de răzbunători; să fie;

Fie ca Adevărul, o torță închisă în mâinile noastre, să strălucească,
zguduit îngrozitor de vânturile necunoscute ale Tainei;

hai sa intram in picioare. în Furtună;

să domnim în Imperiul său de neînțeles;

că în Cuvântul nostru tumultuos și profetic, Omul strigă, prin gura
noastră de oameni;

Să fim limanul, prin care râul Adevărului intră în Etern;

că în noi, lumea pe care am suferit-o se termină, lumea pe care am
salvat-o va apărea;

dém[^]nob la Moarte, pentru Dragoste;

a crede și a crea sunt sinonime;

să fim toți Credința timpului nostru;

Credința în această Moarte, care trebuie să creeze Viața:

marchi mos:

Unde?

spre culmea sângeroasă a unui apostolat eroic...

să bată acolo steagul Artei, peste cadavrul lui Dumnezeu;

care a servit atâtea secole, de Soare, unei Lumi Moarte.

Originalitatea în artă

A ree a \ < rsal ca în cadrul colectivului, h

Există în artistul adevărat, un fel de segregare mentală, care asigură
dezvoltarea ANOî a senzațiilor sale, · dă unul ca un mod extraordinar
de Vedere, care este specificul specific al Geniului său;

nu e geniul, ci cu condiția de a fi ai, orîn n.

brado

Cine spune echilibrat, spune mediocru, tipul auriu. râul omului

și, Geniul este, extraordinar,

Eu

Z2

VARGAS VILA

Acea facultate rară și teribilă – necunoscută organismelor grosolane – acele impulsuri și combinații de percepție extra-lucida, care se dezvoltă până la extaz, în anumite naturi excepționale, sunt cele care constituie esența intimă a acelei forme de intelectualitate, dureroasă și acută. , aproape extraoman, care se numește: Geniul;

Facultatea de a vedea Frumusețea este acordată tuturor celor care au ochi;

Dar facultatea de a înțelege Frumusețea și cea mai înaltă și mai pură facultate de a o simți, nu sunt acordate decât celor care poartă în ei înșiși sufletul luminos al unui Artist;

acea acuitate, acea omnipotență a vederii, care se mișcă și face să vibreze impresionabilitatea organică prin puterea și cantitatea ideilor pe care le sugerează și a ochelarilor pe care le evocă sau le trezește – spectacole minunate, care izvorăsc din miracolul intens al Vieții noastre Interioare. prodigios de bogat în geneza senzorială și divinatorie;

Facultatea ultravizuală, capabilă să dezvolte și să pătrundă Nerevelat și Infinit, este ceea ce. El face cursa îmbufnată și luminoasă, solitara și eroică, a Profetilor și a Vizionarilor;

inteligenta profundă a simbolismului,

L lùRL· í\ _ L Jj3

a cauzelor; su apt rcep(i* <n, t narând» sn s la l abar ami magni ate

■

d(halucinații

numim, modalitatea,

urs facultatea optică sinus

cy a creierului asenent al v

un mod obișnuit de a vedea,

■

semnături ordinare;

i Geniul este Excepția

Capodopera

«Arta este e:: resi n sens l - o

"Eu frumoasa"

frumosul, <: l se materializează* ion al Ei

Visez;

Idealul, care prinde contur, acum

în linca, pe bile n_, două,

* să în înțelepte nuanțe de culori pe

L (nzos fecioare, deja < n splendoarea Tatălui, în eutimia \ muncitoare
și luminoasă a

i Stil;

Este, de asemenea, al Idealului, subiectivul

I mico ceea ce este ghicit și revelat < n < lin ■ loo al Vederii;
evocarea lui Silen io și I d« 1 Dream; cultul idolului, încurcat în t
mpl b* rméti· < d< 1 Gând; al na și respirația Misterii q Simbolul,

jo VARGAS VILA

este, 'ncarnarea lui Venus, di. ia. în nuditatea castă până la
tumulară a pietrei, ridicându-se ca un lis de Frumusețe – floare
magică a Plăcerii – printre fumul tămâiei, V zborul porumbeilor
idilici, peste pietrele altarului său din Alilo;

Este Campaspe, dezbrăcat de Alexandru înaintea pensulei lui Apelles,
imortalizat de Geniu, consacrat posterității, astfel, gol ca o perlă,
în noblețea liniilor sale, în simfonia proporțiilor sale, în imnul
triumfal al frumuseții sale. holocaustului;

Sunt fericirile sacre ale Meditației și Contemplării, unde se nasc
trandafirii Creației, în tufele de trandafiri ale Geniului;

extazele, roditoare și luminoase ale predestinațiilor Vieții;

poeziile nemuritoare, ale Pânzei, ale Marmurei și ale Cuvântului;

icrele fugare, care în vasele Pergamon, sparg lichenul sacru din
câmpurile de asfodel;

amadriadele, care inhalează parfumul trandafirilor, în templul lui
Artemis, și fecioarele imortalizate de întristare, în marmura policromă
a saî ophagi fenicieni;

gli intagli neri, așa cum este făcut de ciclop, în intestinele Y omero,
din care

LIBRl Lbl . < . '

wham ■ ■ < .« .zgârieturi 'n· . *atr.

Eu

Γ ra .r·

zantina
amforele atice,
dans <
lira de Î >crit
vasele din Tars»
statuile mele. \ la;
Le-am ipocedat
sas distante, marele
Nara lui Backhu
« tonuri gl
două de Monet;
<adăugare de Poussin
I cupele dematerializate, l extaz, el. i
nr s\identi din Botticeih
eos care sculptează, ca un vis
Donatello

ESTETICĂ 4 4

38 VARGAS VILA

pajiștile biblice, fecioarele nobile și podgoriile sacre ale lui
Millet;

un vers din Virgiliu;

o Simfonie Beethoven;

o Poezie Mistral;

tot ce trece prin lume, în valuri de vibrații divine; ca respirațiile
din păduri foarte îndepărtate, cuvinte dintr-o limbă de neuitat...

Sunt păsările Idaliei...;

atât de departe...;

păsările din țara Frumuseții.

Sufletul lucrurilor în artă

spațiul exterior al Fiului
tormea a tuturor n i
foarte clar
făcându-le mai mari, se răspândește, se răspândește

VARGAS VILA

al 4-lea

se estompează, se dizolvă în ele, într-o senzație trecătoare, ciudată,
de dispariție anihilată;

sufletul lui intră în sânul oelliczei Nemuritoare; } competiția;

Acest dar, de înțelegere, de divinație, de prismaticizare și pomizare a
lucrurilor frumoase, văzute și trăite, este ceea ce permite Artistului,
relațiile care explodează, ale sufletului înflăcărat și luminos al
universului ultra-sensibil;

Un peisaj, văzut în același timp, de suflete diferite, le spune
aceleași cuvinte ciudate de fervoare, aceeași muzică interioară și le
arată aceleași decorațiuni inepuizabile, aceleași splendori pline de
infinitatea mută a lucrurilor?

Nu;

ceasul serii, în care amurgul s-a stins ca un trandafir al morții,
înaștează în vertijul cerului, peste maturitatea de foc a Noptii;

imobilitatea uluitoare a peisajelor se întinde ca un iaz limpede, plin
de lucruri adânci;

v, perspectivele, în sinuozități tenue, palid sub orizonturi ostile și
devin capetele, până se pierd ca în mări.

ist, sdA. n la ri . ai

ma . quisita j fifth

'a ..'ormentat

VARGAS VILA

42

Ce este un trandafir pentru un burghez?

o aglomerare de petale;

n, pentru un poet?

este o poezie;

Ce infinite lucruri există în sufletul inert al trandafirilor!

iar Poetul știe despre asta: știe despre sufletul misterios al trandafirilor:

El cunoaște secretul inimilor lor arzătoare, le cunoaște limbajul tăcut, făcut din semne ascunse, și peisajele violente însetate ale pasiunii;

iubește psihologia trandafirilor;

și, în grădina melodică, vede psihoza și, nuanțele înfloririi armonioase care vorbește inimii lui;

Trandafirul acela palid, cu o paloare de chihlimbar, parcă extras din inima unui opal, de mâinile de alabastru ale Noptii, vă va spune despre tristețea imperială și despre agoniile diademe în paturi cuceritoare, între porfirul neospitalier al zidurilor palatine: un suflet de prințesă;

și, celălalt, fără sânge, gălbui, parcă făcut din lacrimile lui. o lumânare, cu un galben arzător de febră, cu corola ei anemică, (·· formă de sărut, va vorbi de cloroză < laus-tral· 5. de \ zile itracee, în capele oracula-r. s, lk ănasas de calm tăcut, intermitent

GRATUIT E·II.IIC.

Lk s adulatii, cci\ a la altare Li e. -s al pø ck k s Hristoși chibzuitori, frumoși în tinerețe drăguți, dar cu o inert, soro \ irilitate. . 'os r los de la carne ridicându-se la ei, în aam ca munte de rugăciuni: suflet de Nov i

n acela, cu carnea de funingine, nu vă va spune în splendoarea ei rumenită, ceva ca dorința unui sătean fericit, care a murit în ajunul unei nunți?

și, rozul pal, al celuilalt, care seamăna cu c! tăcerea obstinată a unei guri moarte sub presiunea pe care îi vorbește un sărut, cu gestul său de mângâiere'··· k

tasis de dragoste, cu vânturile

l Dorință;

vor vorbi despre otrăvuri mortale,

mai adânc, decât sânul im iolabil al. A

– cadavrul adorabil al celuilalt care a murit ca o mamă în puerperiu și

■ aventuri amoroase, vă va povesti despre luptele și ostenele de luptă pe pânțele puberei, ale sânilor roșii și martirizați, unde violurile au lactat, ca leii ucigași, cu ochi de smalt;

iar celălalt alb, un alb de țară

41

\ ARGAS \ ILA

na ;i'frnal, cu inima ei albastră, c . sau o umbră de zori a unui albastru hepatic, care este astfel un verde de ape, vă va vorbi despre gesturi persistente de lepădare de sine, ca o mângâiere lentă sedativă, despre sexele implorante; gesturi pruncicide, într-un orizont fără voce, fără speranță;

iar celălalt, roșu ca un ceas de poftă; un trandafir dintr-un cinabru al crimei, un trandafir shakespearian pentru a împodobi sânul Doamnei.Macbeth, sub mângâierea roșie a mâinilor ei criminale, îi va spune despre lăcomie și răzbunare; de ore de sânge, care par adormite în tensiunile convulsive și complicate ale sânelui său de floare de dragon;

iar celelalte, monocrome și simetrice, cu o tencuială albă neprietenoasă;

iar celelalte, înstelate și minunate, cu pistiluri ornamentale, parcă făcute pentru flora sticloasă a unui decor Nit-chunio, vă vor spune toată expresia simfonică a sufletelor lor schimbătoare și muzicale, îndrăgostite tenace de Iob vânturi blânde; întins cu insistență spre sărutul sfântului Soare;

Poetul, și numai Poetul, cu darul sacru al divinației sale va putea înțelege și traduce ceea ce în marele aer rafinat, încărcat cu instrumentale colorate, \ de per-

- la fel de

Da

VARGAS VILA

4b

deja scapă de la tine spre icdinele vocalizante > orchestra spumoasă a mării largi din sufletul tău?

Cuvântul etern și moale din gura ta - cerulean și tainic - nu merge deja pe vânturile pelerine, spre tăcerile imuabile, care ascultă marea tragedie a Vieții?: nemuritor;

În liniștea sinceră a văii, sub munții veghetori, ale căror eroice frunți gânditoare se întind până la sărutul duhovnicesc al tuturor zorilor, de ce au încetat cântecele tale de leticie, pline de adoră și sălbatică virtute, și fecioare singure, agonizezi sub furia Soarelui înfometat?... mut;

aproape de marea neobosită; Sunteți lumânările care vălează visele
corupte ale lagunelor imobile și dragostea apelor lor îmbătate?:
perpetuameme;

Albastrul te face să difuzezi, cu o difuzie a distanței, ca zborul
alcionilor în noapte peste o coastă îndepărtată;

aproape de mare eehiaririr, în șanțurile gotice ale plajei, ești ca
paznicii sacri ai morților miraculoase;

pubescențele tale monahale, albul tău ascetic Orno făcut din carbonat-t
» nu plumb, te înmormântează, în tine.

LI >KE F r l tuns

47

п'v.ai d< lab

astralitatec

• . bm am

4S VARGAS VII.A

Originea ta este divină, ca a unui Hermès praxitelean, plin de femviii.
sau farmec;

Ce constelație ți-a dat viață?

Ești făcut din imaginea Carului Mare, care alăptează stelele?

Te-ai născut dintr-un vis al lui Safo, trist ca o degradare a iubirii;
frumos ca un sublim viciu violent?

Pe malul cald, înaintea nesimțirii albastre a mării, ce frumoasă ești,
cu o frumusețe obsesivă, cu o acalmie imuabilă!...

Mediterrana, ca un luptător adormit, îți arată sânul ei dușman, plin de
o faună de amărăciune; și te apleci asupra lui și te uiți la tine în
el, înaintea lucrurilor mute, pline de o somnolență a Veșniciei;

Tenacitatea ta de a te naște iarna, pe plaja ondulată, înaintea
stolului glauc de valuri, care ca panterele colorate ale lui Diom, merg
spumegând și pufnind, spre orizonturile nehotărâte, pline de certuri
negre... te face eroic ;

Astfel, înaintea mării epileptiforme, semănă cu un ■ aur de femei în
genunchi, privind lichenii moarți ai litoralului, privind dispariția
unei corăbii care se îndreaptă spre furtună;

Pentru cine se deschide eflorescența nupțială a sânilor tăi nubili de alabastru?

GRATUIT ACEST VF

. oara i· us dcspl „

Siic i . iis ar

æ,

rnr-cu ■

filial·s ars de către

• > suni. Mise rn

„SlVa··»

my· there r life, and me ut there i< rtos despre l ■

pascar febrile lor, teribile \ s< ôadoras, cr ca a la mi· l vege lai de \

VARG \S VIL A

ind< lencența armonică a ramurilor tale, i.ut inspiră un d m o sacru de plâns

Tu ești visul divin al păcii, care în vibrațiile unui angelus liniștitor, trece peste sufletele muribunde, ca tremurul după-amiezii peste lebedele nemișcate dintr-un iaz adânc și ascunzi de ele Crudul Triumf care înainta Victoria Proasta a moarte;

Ești ca un soare de aur, pe oglinda duioasă a după-amiezii plecate,

Peste intoxicarea nepocaita a cate vise de tineret in miscare si pe moarte, nu te-ai chinuit si tu, intr-o agonie clara a holocaustului?

În avalanșe de alabastru, petalele voastre au căzut ca ritmuri ale Eternității, pe frunțile dureroase, deja aproape scufundate în Implacabilul Neant!;

Știu idile născute și trăite în umbra ta, idile de culoarea cenușii, că suflarea inflexibilă a Fatalității zvâcnește peste brazda rece, deja deschisă de Moarte...

idile tremurânde și palpitate, ca inima unei păsări, sub aripi fără pene! ;

Înfloririle Iluziei, sub mângâierea aurie a sorilor stagnanți!...

ESIEULC GRATUIT?

Îl sărut pe Liuítaks. i ira d ri: Înclinat spre NoapteaJ;

sărutări din inimile lor, prea grele de durere pentru a iubi 4<sd* 1
căutând grims.

despre sa) a goti aa. timbada d<

infinit, lk на 0'

estuar!;

posomorât

Ești făcut pentru giulgi.Mâini roz siderale! eu trandafiri albi
nemuritori:

trandafiri semn cati\ as

pentru mortarea> >rădăcinii ».

infinitul Nimicului

I pentru giulgiul de corazoi.

Misterul, a ajuns în peștera estuarului Morții;

'a cădea pe catafalc s< fiad de emoție sublimă;

* pentru a decora.

'biciclete pentru fata tanara, inaintea profilului luminos si subtil,
darts de aur, llcza exultanti s;

pentru

tuberoza. eu ea de la ur la angoasa nastic

1, pentru. I contai t > pasionat d<. a' care sunt \an, apăsând pe c<
motivul vm s-ir© calicii gemeni,

VARGAÔ VILA

\, a cadea pe pleoapele inchise si ! s buze veșnic mute;

de asta te iubesc;

oh r-'sas al viitorului meu!

ai încununa ultimul meu fior de Mândrie;

și, gândul meu ales;

și visul meu ineficient...

Așa va spune Poetul;

și, numai Poetul poate spune așa, pentru că numai Poetul simte așa;
Poetul așa vede, Poetul așa cântă;

în Frumusețe, în Emoție;

Numai el are în sine formula inițială și compendiai a armoniei;
Inspirația, care este ca cărbunele aprins care arde buzele omenești,
pline de cuvintele chinuitoare ale Apocalipsei;

Numai el știe despre categoria de emoții pe care contactul cu Natura le
trezește în sufletul Poetului,

Numai el înțelege și ascultă ritmul nepieritor al Vieții: sufletul
grandilocvent al Peisajului;

L IbKE ErlLlk . 5j

alina

s b

cel < n

calmul de

uite, despre il uto sah a

un calm

tusea este umană

„oferă lucrurilor vocea părintelui lor*

Jazz

gloria plânsului,

Dale.

EáTélK 4 5

Viața în artă

R< [uo<' 'az·' .

te vopsesc

vu< Ito hat ia < 1 latura d* I zori

motiv.

cu glasurile triste ale Ai

lucruri din inima ta;

cb râuri inima ta,

κ pe argintul palid al melanei tale· lia • .i • mbrccid ca l arde în
Amurg c [lo, deschide abisul inimii tale.

face d· l Art o pentagramă

[te tu < orazt >n ;

acesta este secretul puternicei Arte

\crdadcr· Arta· Subiectivul,

. .

[lumea a (rsal, la propriu· • (trazei

5Õ VARGAS VILA

Inima este o oglindă, iar Viziunea Vieții este reflectată în ea;

și, este Viața, pe care o reproducem și o cântăm, în cavalcada nebună a
viselor noastre, despre norii care se ridică în mânia, sub uraganul
acre;

Viața, evocată din cele mai adânci și mai curate inimi;

Inima vibrează întreagă, cu splendoare tristă în acele flori de
cerneală, în care ne exprimăm gândurile;

înflorirea neagră, care este ca bituminizarea confuză și difuză a
Vieții noastre, visată de mult* în vis roșu;

Căldura maternă a inimii ne învăluie visele;

inima ne privește cu maternitate;

ținem un boîiuct din florile inimii noastre, armonios și liric, plin
de durere sublimă;

și, în cadențe blânde și în imnuri magnifice, ne cântăm inimile;

cânta Durerea Vieții, Mizeria Vieții, Blestemul care este Viața;

Oh! artiști!

fă să geme trandafirul sângeros al inimii tale, răstignit de mâinile
violente ale zeilor;

mărită în Mândria ta, ca în

ESILTIC GRATUIT.» 57

ω t . de Divinitate hotărât l ЛЪ» a ' da;

spre Io o enei fastuos, spre infinitul ci· l ani, l

2 'mod

dumbrele mirajului;

»iAcl inimă nesărată a Vieții;

. . . . ;c the cr< aron;

\ ida

martor și judecător; că inima ta ha*a

i proci so of the Vu <1,

delatad Viata;

b este deci' p'ntad Viata,

Π p

\ du-te Munca ta va fi acolo

nmiserac ion ha<

bres;

o acuzatie \ch< mtntc contia Dumnezeu.

Îl sublim în Berbec

este încordarea dureroasă a' ■ ■[

ascensioi spre

aa; ma sau icc

1 această glazură de curcan:

> .libra

йн.- гш^i, îndreaptă gâtul, umflă . . Era programat pentru bo< a de La<

Eu

Viața, pe piatra inertă

sublimul a creat t. Horror Ho

óo VARGAS VILA

și, titanii Cuvântului, au făcut -.ncar-națiunea formidabilă;

și, Durerea părea goală și posomorâtă, ca un munte mare scăldat în amurg,

și, strigătul durerii sale a umplut lumea;

Plânsul lui Priam, strigătul lui Hecuba, umplu tot Homer.

Elena, Tyndárida albă, luminează focul, și trece în tragedie cu lumina slabă a unei raze de lună, peste cenușa fumegândă a unui munte de luminiș.

Prometeu strigă, hule, se zvârcește în durerea lui, iar oceanidele albe vin la el, și-l înconjoară ca o ploaie de narcise parfumate, ca un stol de fluturi alba, care nimban în jurul lui, stânca mohorâtă;

Furii par teribile în tot Eschil;

în Oreste. şuieră ca șerpilor;

în Bocitorii sunt înfricoșători;

În întreaga Trilogie, sunt oribile;

În Sofocle, Oedip își sfâșie ochii, iar Hercule strigă cu accente care fac să tremure Muntele Eubca și pădurile Locridelor.

Filoteceii, mișcați valurile mării cu bocetul vostru;

în Shakespeare, junglele merg, es-

FREE BE ICT

peЛrиo a, o meduză vrăjită a lui * 'th i,

lluma l (Sa n, ac<

Îmi pare rău

H .

-Shakespeare? nici IIug .

Erau geni;

a dacă uplicity hom< \· a, I то

t L sunt afară

Hugo i(< \c(

unde erau ra

Au fost subbrn s.

Există Isc

litera G. nere ion de P

.12. , și

[si, uneori un loc de munca Ci< lopc; ja un \ se dai libre sd thinkers

Ó2 VARGAS VILA

sculptat de un Titan, ca dar de la o stareță nobilă, dintr-o mănăstire florentină, pe vremea lui Lorenzo Magnificul;

se aude strigătul lui Ay, în umbra tăcută: formidabilul;

există, serenada lui Schubert, în noaptea misterioasă: admirabilul;

Durerea și Iubirea;

durata de viață.

Frumusețea în artă

l'.li er <d antij dad j ;

R< I' .η El ■ dt l< h ll

a sun cult } lanáb

lai* liez;

[inca s· 'ras de formele lor;

fața lui olimpi o, mușchii lui ri··.' d. · in< -[uo au fost « implicati in povestea Vietii L < Ha, ca si Dorinta lui Baudelair, urau Pirmnu.liento care d< superfecci ma replicii;

nr ll >raba niciodata:

tra hua de choses, and coní ->ti mother the I ·

• frumusețe, : ra impasiln

Timan · în -r · // , · </f [fio.

i umprcndienc'· qc la ni >< ion de Pain defect l is lim an <■ nt <s d< l face

Ó4 VARGAS VILA

pu su un ' < lu pe capul lui Agamemnon;

Hercule în suferință, opera unui pictor necunoscut, și Filocteții, de Pitagora din Leonțium, reprezintă Durerea în expresia ei cea mai violentă, și totuși, autorii lor au știut să asigure, cu tact rafinat al artiștilor, că este deformată. , ura lui Pain, nu a apărut în fundalul picturilor sale.

Timoniano, în Ajaxul său, și în Medeea sa, când înainta în tragedie, s-a oprit la marginea Groazei și l-a pictat pe Magicianul Ucigaș, în precursorul nehotărât al Crimei, nu în execuția terifiantă a Crimei însăși;

si, invins si trist, apare nu in furia nebuniei, ci in oboseala ei;
într-o luciditate divină, visător la Moarte;

Frumusețea era divină;

atacarea ei a fost: Sacrilegiu;

Justiția însăși nu îndrăznea să o condamne;

Goliciunea strălucitoare a lui Phryne i-a orbit judecătorii, iar
cântarul Astreei s-a înclinat de partea Frumuseții de neîntrecut;

Oh! Aceștia erau copiii acelei veacuri fericite, când zeii încă
cutreierau pământul, iar umbra lor augustă a protejat statuia de pe
soclul sfânt;

GRATUIT Eb È IK .   &5

eu' .a încă '

fie

semitul barbar, fondat bolei;

60

\ ARGAS VILA

'. Tu. fiica zeilor, proprietate umanizată. huistCj lăsând Pământul dat
cultului Urâteniei, adorației Spânzurătoarei angoasei obscure, a
agoniei mohorâte, a cărnii martirizate, a mădulelor contorsionate, a
Durerii făcute muză, a Betchemitului, făcut Dumnezeu...

Uneori, voci ciudate trec prin Lume, amintindu-și în strofe semipăgâne,
în replici de perfecțiune attică, epoca îndepărtată a aceluia cult
dispărut și amintind în singurătatea acestor vremuri taciturne murmurul
armonios al albinelor lui Platon, în Grădinile Academo. ;

oamenii, adormiti în Idolatrie Mistică, nu vor să-i audă;

și, marele Suflet Păgân, Psihicul Tainei și Visului, își aruncă
cântecele către Doom, iar florile coroanei sale pe câmpul barbarilor și
biciuiește cu coardele lirei sale, porcii Scripturii, grupați la
piciorul schelei evreului martir...

a celui care a scos în afara legii cultul Frumuseții, extinzând asupra
Pământului gestul nemulțumit al celor două brațe în cruce.

Etica în art

>. '· rt< no Li· re

eak an ìgn<-

impiedicate suflete de nuca

Moie s el a iaz del '

un copil nu bebe M ral. De ce

The;

08

VARGAS VILA

un pu. Primivul are instincte, nu are vicii, deci nu are Morala;

Barbarii sunt sinceri, procrează Soarele, sub cupolele junglelor, în panteismul absorbant al vertijului universal;

Ei văd în actul Iubirii, un rit trupesc, nu văd o crimă socială;

Morala nu intră în ele decât cu Religia; adică cu viciu;

În ziua în care Religia le descoperă păcatul, în ziua aceea ei cunosc Moralitatea;

când Religia le descoperă, ei descoperă viciul;

pentru că păcatul a apărut pe pământ în același timp cu ipocrizia; adică Morala aceea;

Morala a creat Viciul;

Arta nu este un dușman al Moralei, așa cum un ateu nu este un dușman al lui Dumnezeu; Pur și simplu, amândoi nu cred în aceste două entelehii inutile;

Arta ignoră cantitatea de Bine sau Rău care poate exista într-un ritm, într-o culoare, într-o linie, în placiditatea unui cer de toamnă, în suspinul unei nopți de vară;

ignora viciul care poate exista într-o simfonie și tot răul care poate sălășluiască în personal;

Idealul lui este un Ideal pur estetic.

GRATUIT E.Ъ'i i. LLC \ ,л

///./< /и. го*, – Eon.

D n líen

acolo dui dt

í i deoarece t sta sn cele . * suflete;

cl Da, este partea noastră.

De ce mi-aș face de rușine pros• i (birlo, este un parricid; matroane și fecioare romane, s(adt i rabat plore» chiar și fertilitatea:

), Phallos, a avut

1

!

la

despre u. va

On în nu fusese încă pus în lus către khan pentru a-i venera.

Originile n apăruseră < d< - t

L- pentru virtute, într-o religie de cu

',(lArt< ib · a fost mult. la Sex

marele Parricidi·-, n. El întristase și făcuse de rușine Omenirea;

Și ipocrizia, nu a fost niciodată acolo

Arie

Încă mai pulsați în sfarcurile pe care le credeam în Natură;

f EbTEI - K · 6

VARGAS \ IL A

frunza de viță de vie, care ascunde sexul. niag-uifica

Îl umple de un prestigiu întunecat, chiar și pentru copiii nevinovați;

plasează Misterul, întunecat ca K < el, unde nu există decât Natura,
Jara ca pânțelele diafan al Zorilor;

Natura este nevinovată ca Viața;

uitarea Alai, care este semnul distinctiv al Naturii, este sufletul
Artei;

Geniul ignoră Moralitatea;

cum ignoră Virtutea;

ambele rămân în afara Artei, sub Artă, foarte departe de Artă;

entelechia, a unei Arte Morale, este sub Ridicul, dincolo de hotarele
extravaganței;

Arta este pură ca Natura: nu este pervertită ca Ahrtud;

Hellas a ignorat întotdeauna această concepție absurdă despre Artă:

Acest lucru nu a venit în lume, ci când iudaismul a fost executat pe Golgota, lăsând un Dumnezeu circumcis pentru pedeapsă;

Arta a fost executată în aceeași zi cu Hristos;

Creștinismul a fost iconoclastul Frumuseții;

Lumea a avut doar doi barbari,

d-'r de U il agro

Romanul în art

X r l

suflet-

an lare unor d< ad ra ı.

(l r-

teren,

74

VARGAS VILA

domnia <i. l Artă, ivo-ul urmează să înceapă;

și, când vă spun Artă, vă spun Rebcnón; pentru că sub dărâmăturile trecutului, peste decăderea divinităților care timp de atâtea secole au umbrit Frumusețea, Arta își va ridica pavilionul Gloriei;

și, din acel bălegar va răsări Soarele;

Arta, acum eliberată de malaria etică, care a făcut-o atât de mult timp un paralytic impotent și extravagant, realizează o reacție față de estetică, adică față de Adevăr, față de Frumusețe;

Arta este eliberată;

și, marii artiști, sunt mari libertari;

Și, spun asta, pentru că trebuie să numesc unul dintre ei;

celui care a fost un mare Rebel și, în același timp, un mare Estet: emilio zola...

Zola este pentru Romanul francez, ceea ce a fost Eschil pentru Tragedia Greacă: Marele Munte Sacru, din ale cărui măruntaie prodigioasă se extrage tot pentelicul Operei actuale, și al Artei viitoare;

cel a luat

i ia .,4üíp' '.ı ■ am c» ;■

gena lui. c

găsiți un ritm ■ pJ -iti la l A

Doamne, erau ca condensarea

pr< >ion d< Ĩ geniu al tau ti

Zola, a reprezentat întregul ini

ultimul.

și, a umplut totul ca și

marele fluviu 'lleza de Fuerz

fiecare oală, s-a reflectat în sine

®u l » într-o mare mare

Și imensul locuia în el,

plin de ființe) d·

ca\ -tat a dormit la nesfarsit ra pii l

a Aidei.

Zola confine p τ a lac

de cl oti cu Eschil.

O vezi dintr-o parte noni Ń uh d< Thesalii. plin de un nepoliticos < md

L·, ih io de o groază sălbatică?

un vietanti-alb, care ar atrage o junglă

VARGAS VILA

siamica, încununându-se în trecere, cu lacuri și trandafiri fecioare?

Datorită cantității de forță primitivă pe care o conține, nu pot găsi în Cronologia geniilor cu cine să-l compar pe Zola, decât cu Homer;

aceeași limpezime a limbii, care nu cunoaște răul; gol) radiant, ca trupul unei zeițe;

aceeași vastitate a peisajului și același orizont nelimitat de viziune;

epitetul homeric, cântă în el, cu o simplitate grosolană, care este aproape o inocență;

vârtejul metaforei eschilene nu-i este străin, nici idealitatea lui sălbatică;

tot ceea ce măreț crește în zona excesivă a creațiilor sale, cu teribila fecunditate a unei forțe oarbe a Naturii;

geniile sunt că: o regiune a enormității;

și, Zola, el era acela: un Geniu;

O să strigi că este un paradox dacă îți spun că Victor Hugo și el au fost cei mai mari poeți ai secolului al XIX-lea?

Cu enormitatea lor, au umplut totul;

Ați văzut o piramidă egipteană, pe care soarele strălucește cu o frumusețe agresivă?

deci Zola;

LIBRL· EblElil i

' iaHibkn la Eslingc, s poop a * monument 'cs looked,

pon, te d< l Mist ri sii ì iario \ ta-

citurno, in es < l· orderei i

u) a' ntn ha-·

d\ (ursi \ coarne * 4> li

complexitatea sa, i

dora exotica, rudiucnta ia ca a unei s< l\ a, in zorii < l lume a fu
bre, ca a aprins ra ac .ti a < drepota Fecioara,

Eu, iubesc ei- Z< la, lui 01 - un erouü a, foarte mult! Admir eco i p<i
ón lui Viața h

pr < s< lap sau sal n< V

V în am pus aripa

atitudinea lui violentă, imuabil vu l . spre J i

Munca (.ucisa, cu tenacitate

\crdat

ò que o ' _ (l cor * id< ule

a cultului bi lie, religie

yuno:

dar, nu cea a h(roico n at< rial

zero, în modul d>. (arh le

nu, este „cultul eroului”, nu prol

deci)o:

fiara eroică nu mă seduce;

VARGAS VILA

i « tu om erou n cel care obligă la beneficiul admirației mele;

iar, când spun om eroic, spun om liber sau eliberator;

un sclav nu este un Om;

Pentru mine nu există un gest sublim, nici măcar un gest frumos,
conturat în afara Libertății, și cu atât mai puțin împotriva
Libertății;

Forța nici nu mă seduce și nici nu mă înlânzește;

Ura sau disprețul sunt singurele tribute pe care i le plătesc;

Atletismul, în orice ordine materială, mi se pare un sport de circ:

distracție cu sclavi;

Atletismul sabiei este același cu cel al pumnului;

Nu știu să-l admir pe Alexandru, care mi se pare o brută războinică,
aproape deloc diferită de Bucephalus, corcelul de război, care a adus
Victoriei teribila și respingătoare sa animalitate, aceea de ucigaș
încoronat;

În ciuda afecțiunii mele pentru nobila intelectualitate a lui Iulius
Caesar, nu pot să-l admir din moment ce, ca călăreț pe acel cal, care,
potrivit lui Suetonius, nu avea copite, ci gheare, a trecut râul sacru
pentru a asasina Republica, deși era Republica pompoasă; a-na, atât de
fals) la fel de mizerabil ca șeful ei;

din acel condotier epileptic, atât de zgomotos...

Il .

. cb

bunel si suflete

Л, л «к aba pentru la: ■

VARGAS VILA

io 'Li csuatiñcations of the C iJencia,

pe metalizările lui V sau, în dhersas amuțite de un fel de hamletism morbid, exprimat în stări sufletești complexe. } dureroasă, dar plină de un rafinament de emoții și subtilitate, la care sufletele tulburate și b: utale create de Zola nu se ridică niciodată.

Stendhal, a fost fondatorul acelei scite? psihologic, pe care Paul Bourget, a trebuit să-l înăbușe și să snobizeze după, în romanele sale de cristalizare și sinteză, a fenomenelor morbide ale sufletului pe care le-a numit undeva planches d'Anatomie morale ;

dar, nu era sociolog, nu era artist, nu era poet:

Lucrării Lui îi lipsește frumusețea; adică de Artă;

Adaugă oso, care este orfan al muzicii frazei, căruia îi lipsește farmecul melodios al chiusolei ritmice și vei spune împreună cu mine că Opera lui este mai aproape de Etică decât de

Estetica, a științei decât a artei;

Estilu, este muzica Cuvântului, al-

ma of the Work write;

Fără el, Gândul se naște fără formă, altoit, rănit de ataraxie:

Nuditatea lui este defome, ca goliciunea.

dez of a fet< ;

0,

я

A.

íí'l¿

L· n splendida z de grai es sei

d(s artiști,

stiinta ei ermetica si claustrala, api. .ada la fabricarea
pretiozitatii in fraza, la .ulth sau d< l epitete rar, intr-o gradina de
ideolo-lint } c tguas;

arta sa a ceramicii chinezești și a aponcsa ma) olicilor, ornamentate
cu impresii watteau-ian } luisquincentiste, de la Sèvres la lo Co-rot
și porțelanuri la lo Care des Cerfs; tapiseria lui orientalism ría.
specii de Delacroix țesute pe lenjerii Gobe;

imagarurile sale exotice: arta fan biombos;

pastoralele sale No<%><%, de un bucolism ar-aic;

toată arta lor de a bombonniën , și bibelotis-mo lor pătimaș și
molipsitor, sunt de un merit rar, clamor față de recunoștința pe care o
merită din partea spiritelor rafinate și apechorice, capabile să admire
acel efort nobil al pasiunii solitare, al ascezei mândre și
contemplative, . sunt singurul lucru demn de sacrificiu \ de admirație,
după Libertate: Frumusețe:

Poro, nobili urși cenobiți ai frazei, care și-au cultivat grădina Arto,
în Soledad, nu ne-au lăsat, ca moștenire a acelei atitudinii generice,
ci frumoase și rare moduri de exprimare.

•s ele alu tu. adas > exotic, u ia c<

■ are in si eu

' ,re < (.raña \ c . .a, di. a .Uu -oa

. miniaturi J \

.. face pe gânduri < n a íulq m cor - mj

sirles onte the shadow of c were cainí

sunt la cuJlo, } ti< κ the za pas u

uman..

- sa n<ai Iaci»

la măsurile potrivite d („doi artiști-

nu martă pasiunea unui nou arie ca palie «zece și s< șterge, aceste <
lucrări, delicate } - nsites, i ndidas the 'mammias spre » smalti me -i
luí cen iu d la fragua » n qi << plutói ico că l'ubalcaíii ■ the Vrte
qa i . Zolal.

Inainte de 1, Noi'cla a apartinut buil de Bcn< enuto; (El era
însărcinat să-și sculpteze icrele în marmură pentru a-l răsfăța:

A fost Michelangelo, al stiloului;

V IRGAS \ ILA

și, potrivit lui Homer, el avea puterea de a crea un papă t; cpopc) a sufletelor;

Din cele mai vechi timpuri, Romanul nu pusese piciorul pe teren solid în regiunile Artei;

la greci, a fost un exercițiu oratoric; Lucrul minunat a fost Muza lui; descrierea oratorică a unei serii de aventuri minunate, o numește Ficker.

Antonius Diogene, a scris: lucrurile minunate care se văd dincolo de Insula Thule.

Achilles Tatiub a scris, „Istoria lui Clitofon și a lui Leit cippo, tot despre lucruri improbabile) minunată, cu retorica umflată a unui sofist.

Xénofon din Efeza, Chariton, Eumathe, Teodoro Prodromo, s-au încercat și ei în cultivarea acestui lucru, care nu era altceva decât o ramură a retoricii, basmul eroic, diminuarea marilor poeme epice;

rapsozii au fost puși la prădare;

Nimeni, de când primitivul și candidul Hesii*-do, nu a povestit o întâmplare eroică sau minunată, care mai târziu a fost dezamăgit de plagiatul și imitația acelor romancieri ai absurdului;

Îmi vei spune: dar Daphnis și Chloé?...

de asemenea, retorica sentimentală, și bucolismul

GRATUIT .

.-que ' ■ s· aista s. i û / 't: Lo ..i -L

< 1 i'(cm a

umple tot acel tp

dt 1 eue ri > futuri-

qrc nu ar fi ajuns

Geniu;

Ima o 1\

lui Mandi;

■

Şcudt^ asaltat

J<ahorn

[oinbn d< noxcla;

r IET'

7

SW

VARGAS VILA

1 Dktionario, serveşte la nume·.... > Noroi, \ nu protestează
niciodată.

Voltaire, în Cândido, \ Diderot, în L. Neveu de. Revean, au venit să
facă Capodopere, dar nu au fost, totuşi, să facă ceva nou, în sensul
artistic al cuvântului;

Secolul al XIX-lea ar fi trebuit să fie secolul romanului;

acel virago teribil, care era doamna de Staël, scria Corina;

lirismul junglei al lui Chateaubriand, ne-a dat pe atunci, Atala; iar
hamletismul său catolic ne-a dăruit pe René, acel strămoş ceţos al
tuturor scriitorilor cerebrali, a cărui emotivitate acută şi
senzualitate rece au obosit romanul contemporan, hiperbolizând febra
gândirii;

Orestetismul lui Gøthe ne-a dat Werther, biblia sentimentalismului
nesănătos şi a intelectualităţii mediocre, unde erotismul tandru devine
aproape o castitate, iar senzualismul lacrimogen capătă statura unei
virtuţi;

În mijlocul acelei furtuni de suspine şi lacrimi convenţionale a apărut
o Operă, enigmatică şi ciudată, plină de o voluptate de gândire,
necunoscută până atunci, de un instinct de viaţă psihologică unificată.

Eretic GRATUIT.

1. ■ · ■.·/< am ntt

<

por bv

1

Kricntac κ ne este spre 1

J y ,:ons(i< nte y suveran;

nu\ < !;

\\ agner mai întâi, \ d \ni

ridicat la catarg

za

[liosio Dominique, dr Ft a-1.

personal, care pentru mine, nu are similar

30 VARGAS VILA

dar in cl Diano de Amici; Interiorul Primordial al Vieții, cântă acolo;

Cu Balzac, cel enorm, romanul își desăvârșește călătoria de poetizare;
El părăsește mările somnului și pășește pe pământ solid;

cărările adânci ale Raiului și ale Vieții sunt oferite vederii voastre
ca granițele apropiate ale unui Continent Virgin;

și, < introduceți-le:

intră (n Adevărul și în λ plecat;

cu Gustave Flaubert, a cărui producție slabă și perfectă o reduce la
proporțiile unei Hercdie de proză, romanul intră în Artă și Isterie;
bovansmul își face apariția și umple totul;

Nu este o școală, este o epidemie.

Odată cu Bovarismul, romanul intră în psihopatie, dar nu intră încă în
Umanitate;

pere, o să vină vremea;

va veni apostolul:

una, ca tremurul padurilor, isi anunta aparitia, in nelinistea aga a
sufletelor;

si, soseste Zola;

O intreaga fauna umana isi face aparitia cu ea;

o floră vârtej se deschide, sub grija mâinilor sale homerid, pline de
candoare eroică;

GRATUIT E'. I.LlX secular? '

[en L /

yc VARGAS VILA

convenționalismul îngust al lui Elia, în codul liber al Esteticii, cei
merg la Pornografie, al lui Zola...

ecou al batrahiilor dictaturii, în mlaștina strigătoare a Invidiei;
Macaralele Moralii zguduie în ton înalt;
adăugați Rabelais la Shakespeare și aveți toată pornografia lui Zola;
Nu îl apăr de acuzația banală, la fel cum nu apăr și nu scuz
pornografia lui Homer; nici acea claritate a cuvintelor, care face ca
anumite pasaje ale lui Dante aproape intraductibile;
Moralitatea Sacristiei, care intercalează glumele lui Quevedo între
paginile Breviarului Curai, nu poate fi dezarmată certându-se cu el;
să trăiască în pace șarpele cu clopoței otrăvitor, adormit în
mlaștinile Invidiei;
să strige moraliștii;
și, vă spun: o, moraliști, nu citiți Zola!

Ca și Morala, este singura Virtute a celor care nu au, ai grijă de
Morala ta; și mai presus de toate, păstrează-ți modestia;

Modestia, un parfum din cer; Nu-ți place marca? Era un Sfânt care

GRATUIT BL . 'C '■ c,:

L' 's san tg ' ' -.

a» ixîas l

j urn ·>ı l

fum

veut fair ƒan c .

oled la fiare ?s uesr

între timp: ȋo·l>· ia la

rujccei

nu citi pe castisti

parintii >>

râzi un pic

na·., te-ar conduce la < ntation

că ai înnebunit Petronius;

\ erg uența fiecărei întâlniri;

este< ·.' ll tsicos, au întotdeauna teril

cir 1 ; către Natură

și, Natura este pură:

Ia Natura, ignoră cl \ ici

d) Natura s-a născut, Morala nu s-a născut încă

9-

\ ARG.'S VILA

a fost nascut; din fericire pentru Natură;

Moralitatea a fost cea care a creat Viciul;

iar ea, o mamă denaturată și monstruoasă. își violează propriul fiu;

Ah! Morala...

nu citi clasicii, dar dacă l-ai citit pe Zola, conferă-mi că n-a
coborât niciodată la Aretino, nici la Cre-billon Jr., nici la Restii de
la Bretonne, împotriva căruia nu te aud plângând;

Celebra obrăznicie a lui Zola era transparentă, ca a lui Retz;

A rămas mereu în cercul Frumuseții și Adevărului, în afara căruia, Arta
devine ignobilă;

moralisti: nu-l citi pe Zola!, ar putea suferi Modestia noastră;

și, fără Modesty... cum ar înroși Vice?...

Alții care nu vor sau nu-l pot înțelege pe Zola îi neagă lirismul.

Zola iliric!...

asta echivalează cu proclamarea tăcerii unui s<Iva amazonian, unde
cântă păsările

GRATUIT. Apr CICA 93

și -rande s rí s murmur . .

^idina de secole;

a .* pio li n R r» ' >, ad -; to zclaic work e. . ı- '- 1 sau de '
ondors;

Poezia, aceasta cea, ca aqi < pas inmt nsas, ca Ang pe i in the

maini d< proorociei d* m. < cupola Sf. Podre

s< <1 ı Etern, într-o atara, t de

I ȕroe -două alge

■

da r <

■

Ida dn, < din ȗ

o frescă de Gioir; ionii pı·>

infinit j psihologie

l

|d< n < ancolia

\ ;qm poezie egal cu aceea' imn<

[theism vi\ · ficante "roe <si>qu abrasa conio un ine i ndie l garden
d· l

ȕiune, în nae < l Wise- po< buzele lui tuşesc în (! spi» ndor triumfă
d- cel J ı <a .vmada?

94

VARGAS VILA

cl Sex-j, canta acolo o epopee;,a: epopc divin; a de carne;

Nu vezi florile acolo, tremurând ca un sex, deschizându-se ca buzele
vii, zgomotoase de mângâieri, ridicate spre aripile febrile ale
sărutului?

Trandafirii tremură ca sânii femeilor atinşi pentru prima dată; se
ridică pistilurile; Există o suflare de copulare şi mângâiere omenească
pe pământ, care îmbătă o dorinţă imensă;

pacea influentă înfloreşte; nemişcat şi gânditor albastrul cerului
visează; spaţiul pare să se dizolve într-un val vag, într-un extaz al
Uitării;

În beţia Tăcerii, întregul pământ se oferă ca o gură; ca un sex;

reciteşte acea pagină, şi spune-mi mai târziu, dacă cel care a scris-o
nu este poet şi pictor;

un divin făcător de acuarele şi fresce, Rafaelesc şi Miguclangelcsco în
acelaşi timp, muzician şi evocator; Wagner şi Brucker;

Ştii ceva, după Trilogia lui Eschil, comparabil cu acea eliberare de
suflet, povestită în acele trei volume: Lourdes, Roma, Paris?

care, citindu-le, nu a mai exclamat de atunci

scoase din inimă lopata

L-am crezut pe Cristi i / <7лл/

Faith rej isa sa ab

la

Și-a spălat ghearele \ · pentru a izac motiv ?

lar. la

oatid -, * '

plin ■

Heraclit?

the Λ (rda <m ma irr

că 1< \ Ја, descris de <>r Z(the, (ca »S până la o de la nd dacă i

\ Merg. 1 . _ar la da

Samuel,

au eliberat esb

pe lanțul divin al pietrelor prețioase

credință;

cântă în inima lui,

ia λ drum liber, asta este. un cântec de mulțumire,

\ AKü.\S VILA

pace nemăsurată, pace pură. reticent, nu coboară asupra inimii tale,
când închizi ultima dintre acele cărți, luându-ți la revedere cu un
strigăt de Victorie, acel suflet eliberat care mărșăluiește spre Viață?

\Ii< do os < 1 suflet al Credintei;

Seninatatea este sufletul Libertatii;

Libertatea, ucide frica;

Frica este pasiunea sclavilor;

Omul liber nu tremură, nici măcar de frica de a fi rob;

Nu vezi cu ce bucurie acel om al trilogiei zolaice, scăpat din credința
sa arhaică, scăpat de ghearele divinei Himere, aleargă spre râul Vieții

să-și răcorească buzele mincinoase, arse și profanate de sărutul
Rugăciunii? ?

Gestul lui este un gest de Adorare; închinarea Vieții;

că omul este un Simbol; simbolul unui suflet al tuturor;

Viața este o implorare;

o implorare către lumină;

Să binecuvântăm mâinile care faruri salvatoare de lumină, înaintea
elevilor răniți de enorma orbire a Credinței;

mâini nemuritoare!

doar citesc trilogia Zola, nu?

CRY b ă L i fie?.

< i!.ir î zbor speriat   io q- as

Ce mor alții?

binecuvântați-i, imensa milostenie a luminii, pe care le-au dat-o < în
rațiunea noastră c < u starea de icndicity · de: 'ig-nificitatea, care
este \ 1

lui ■ -

tu tu {ue el corazón< m j- ra

nuditate sacră sau

ei, sau chiar inima îi umple dacă se leagă

milă de- l· am auzit

the in< onmens rabl< jrand

la 1 ь Eternidac

Ce loc ocupă Dumnezeu în b

1 loc< din l \absolute sud

Zola, este panteist;

rămâne în pragul creației luminată de Viață

Dumnezeu nu se potrivește în Lucrarea Sa; Omul, umple totul, Omul și
Durerea lui.

y8   VARG \S \ ILA

Zola, au pasiunea ființei umane, poveștile Misticismului, au pasiunea h
dix no;

Durerea, că. umple < 1 inimă de Om, umple toată lucrarea Zolaică și
strigă în ea;

dar nu cu strigătul lui Î Verther, ci cu strigătul lui Prometeu;

Omul a intrat în lupta sa cu zeii și urmează să se elibereze;

Întâmplarea, Fatalitatea, Destinul, toate acele forme ale lui Dumnezeu,
toate acele forțe oarbe și apăsătoare care întunecă și pedepsesc
conștiința rudimentară a Omului, trec prin Opera lui Zola, ca un cor de
Furii, cu o cumplită implacabilitate a lui Eumenide.în dezastru;

sunt învinși;

Ciclul Zolaic este ciclul marilor denunțuri:

/'accus;

iată motto-ul lui Zola;

a fost Marele Acuzator;

A acuzat cruzimea zeilor, precum a acuzat mai târziu Nedreptatea
oamenilor, în celebrul proces;

ceea ce îl chinuia pe Zola a fost pasiunea Justiției;

pasiune care nu avea egal, decât în mitul Eschilean: < n Titanul
înlăntuit pentru că o iubește;

GRATUIT Eoli PC'

3('o ci f

opreste-l

langa ea,

<a, au crescut cerc lustruit

cl 'ab i?1 h.12

' ■ 1 Gene

lar, nici să depășească Lucrarea lui Zola:

Ți se pare rău alianța aceea n.iarco-caioirso?

Ei bine, vă spun, oricine o hrănește

'montane, care se numea: L

citește Γ Honnête F en, >> e;

ce ură față de burghezie! ce a fost

chist! ce spirit de m-'tion

cu a vă spune că echivalează și depășește, în socialismul anarhic,
/acquei> Fi;:· 'ra les Valles.

100

VARGAS VILA

Du-te și. Veuillot! ce aproximare ciudată!

cum se poate face?

din cauza asemănării temperamentelor; Erau doi sportivi;

frații gemeni ai d de mai sus.

Valles, pentru Libertate; A7euillot împotriva Libertății;

dar, vorbeam despre un roman.

Veuillot, mai mult decât predecesorul lui Flaubert, a fost predecesorul
lui Huysman; ca și Valles, era un strămoș îndepărtat al lui Zola; un
precursor al lui Rosny;

Ai de gând să-mi spui despre Dimier, autorul cărții La Souricière?

Vă spun că acest avort de la Barres este fiul legitim al lui Huysmans;

Dar cum am intrat astfel în desigurul romanului catolic?

Să nu coborâm mai departe, pentru că s-ar putea să ne întâlnim cu
Sienkiewicz...

Și cine tolerează un urs polonez, violator al lui Cimodocea, hotărât să
pună muzică Fabiola a cardinalului Wiseman?

Să nu intrăm în romanul rusesc, romanul polar, căci tot ce este acolo
este înfricoșător, chiar și flora sufletelor caucaziene a lui Tolstoi;

Romanul tolstoian intră în sociologie, dar nu intră în artă.

L IuKl L à 1 1- : Ai l

cel ! , ;

în*11 na

sub-ul plecat; s-a nascut demei ia; este sirul:

Γ sociologi idealişti y

ji , s infinit de se laz-Sn, 1*

că V i spațiile \vaste ale orizonturilor nelimitate His ın-bs

Kjonc sub aripa maternă a timpului dirmi the aquilas finesse er* the
acracia; și 'tracen din cărțile noastre, exquis?

; -I VARGAS \ ILA

vremuri de durere profundă, unde tăcerea eroică a sufletelor, vibrează
în cel mai înalt și mai desăvârșit lirism al expresiei;

izvoare de evlavie misterioasă și profundă, luminează din ele;

aspirațiile tenace îi stimulează spiritul, în zborul său profetic către
cele două forme perfecte ale Idealității: Frumusețea și Libertatea;

un fior de o vitalitate rară îi umple lucrările;

acea febră numită lăzida, după zicala înțepătoare a lui Edgar Ros, îi
stăpânește, angoasă și pasională, și se comunică creațiilor lor, cu o
intensitate ciudată și dureroasă, care le face să se contracte sub
greutatea inevitabilei pustiirii;

Există o agonie a sufletelor, în Orașul îndurerat și profetic al acelor
cărți și în peisajele sale impresioniste pline de apusuri
extraordinare;

Ele sunt ca o expunere și o plângere a tuturor lucrurilor implacabile
și mizerabile ale Vieții;

visul lui de fericire socială, tandru și difuz, se străduiește să pară
întreg și grandios într-o fugă violentă către viitor, liberă de ib <
speranțele de < 1 j jasado;

romanul social, romanul răzbunării, tic-

GRATUIT, ESI ETIC

.05 ne in ciinn ans evangelists v sas apusi Este. că cu dehle ision de
Frumusețe și Pietate, întinde la orizont steagul său de Mise: nh;
Speranță:

si, treaba este ca astazi a sunat 1 lit;

fiecare operă de artă, de! tu 1 ra .

luptă;

literaturii pasive, literatura actoricească își datorează originea;

fiecare artist trebuie să fie un

este ora

fierul este în rană

avem;

să denunțăm mai întâi; vom câștiga mai târziu; modelul este sus;

a demola înseamnă a cuceri.

Teatru în artă

Li l .i' * itra in Viata

the <vade

κδ VARGAS VILA

asta nu-l surprinde și îl reproduce în momentul celor mai înalte concepții, dar gol pe pat, în momentul acțiunilor sale cele mai de jos:

Acel teatru de leprozar, azil și lenocinium, care astăzi umple și invadează întreaga scenă, nu este teatru, în adevăratul sens al cuvântului, nici nu a fost valorificat când se vorbește despre lucruri de Artă pentru a-l scrie;

Sublimitatea, în ordinea ideală;

Frumusețea, în ordinea materială;

astfel trebuie să fie condițiile art;

în afara Frumuseții, nu există Artă;

Dezgustătorul, urâtul, dezgustătorul poate fi și este în Adevăr, dar nu este în Frumusețe, de aceea nu este în Artă;

un cancer este adevărat, dar nu este frumos;

Expoziția și tratamentul ei intră în Terapeutică, dar nu intră în Estetică;

ele aparțin Științei, nu Artei;

O clinică nu se află în limitele frumuseții; un muzeu da;

\ ceea ce nu este în frumos, nu este în Artă;

Un pântec canceros, deschis chiar și de bisturiul lui Pean, nu va produce în sufletul tău aceeași impresie ca o Fecioară din Perugino sau o grădină a lui Primaticio:

est, ■ ica

sób * acestea din urmă^. c<s dospii ian la cnio-I .. >n sui Irr a cm
ition of _ belo

Estetică.

Ce este asta? -a din le ƒ

tue ad

'. Cred că pentru mine, că primul. atro aciuai, F daca nu totul este in
afara

o artă inferioară;

sau, mai mult decât o artă este o

apropierea sa de 'a mu hee'umbi

epoca teatrală

un cuplu inabil? contemplatie si co: viziune senina asupra b<

de acolo, că el > sublimi

I < 1 semn

In fatai lui apostazie de l<

<ca. \ cu ea Teatrul, du endo c

franceza este Tp*-p< a

λ' \RG ' 8 λ LL \

AT tor Hugo a fost ultimul cabalici din s, blime, pe < l ƒ francez
catro;

E mort, foarte mort, sub coif pieptarul eroilor săi, pe care se
dezbracă. 4z'slujitori din Briex;

Teatrul actual, eminentemente comercial, sau mai bine spus, exclusiv
comercial, nu face Artă, face comerț;

De aceea nu aruncă ca hrană acest mare hipopotam libidinos care este
publicul, ci mai degrabă toate ierburile afrodisiace care dansează în
pas, să-l pună în nv/, și să-l elibereze cu furie, ■ ca un pahiderm în
ceh, pe el. yoghin itinerant a-da a principiilor 1 Iubirii;

Treceți în revistă teatrul actual, de la un capăt la altul al Europei,
și în s-tirilitatea lui noroioasă, veți vedea că nu produce decât o
floră bolnavă de nevrite și adultere;

Nici măcar Teatrul Scandinav, cu ceața sa acre, nu a reușit să scape de
această contagiune;

Fiind însuși Ibsen, a făcut creații de isterie, fără a-l pune pe
Oszwald, care aparține psihologiei cerebrale, Hcdda Gabb. r 'nevroza
polara;

< n tot acel roi de vesanii, doar un j ,a sta in picioare, superb 'sc-
litare, n

GRATUIT EU i .

' n . (

1 G

cr> r 'd 7 \ r».

acolo dz la \ este i

aie?

.agi G. a/r.da du l <s

t.- limbajul Frumuseții;

Eu

l . . .biliari. .?

s <,.

' μ ...zeiță

garlic sr - «ori s-a născut ii

rr. 'stn. a profesorilor r n rc (pedagogia personală a imbe l [ad, ou
arr

Îi 2

VARGAS VILA

Folosesc ghindele stilului lui, el va merge mai mult cu spargerea
râului decât să-l niveleze,

paralel cu Je el, și fără să se alăture acestuia, apare Teatrul
Mætrlinc k;

un teatru albastru, un teatru cu zâne, are uneori simplitatea naivă a
basmului german;

Personajele lui au aripi ca păsările și se amestecă cu ele;

s-ar spune minunatele romane ale lui Wells; amenajat pentru scenă, de
acel poet încoronat, care era Luis do Baviera;

Frumusețea adâncă, dulce și misterioasă a Simbolului strălucește asupra
lor, ca steaua Magilor, pe o caravana de ciobani;

le mărește fără să-i tulbure, într-un orizont alb de armonii;
Mæterlinck, nu numai că se află în interiorul artei și o domină, dar
are: Arta Sa;

Secretul ciudat al aparentei sale simplități, plină de minuni, îi
apartine, exclusiv lui, ca misterul profund al darului său de lacrimi,
și sursa lui inepuizabilă de emoții;

Scriitori ca Mæterlinck răscumpără Arta din toate mizeria vremii lor;

Ei sunt ostaticii pe care Glory îi are printre

ILR LL i xà

_> íiiiai0s. ,?ara as· ț>urar ta la ,tai.d·. la ci x. Trandafir;

cil s, nc c rman dar sa

la ,

ə·Π(> că λ ive în e

toate secolele au

în armonia dezordonată a Infinitului,

se numesc veșnic

■. *1 Genie

- ., I l teatrul DA

I nck (S a t* atro i am acceptat;

La nord vin la noi,

ta i u

bu. Sunt autori populari, con· fred (a] us, sau Georges Courtelines

Ele sunt cunoscute oamenilor de litere > ai publicului sel· Ci

<Nary ani de cult pe care îi frecventează

i io· ii)două teatre din lume pen n ь i. iar doi nici nu fac d» licii
ale -ranului

W' \ 'A RG AS VILA

piLluu bui,' tS, hipnotizat ■· b da. Curly de dramaturgii în plata
ignoranței lor, însărcinați să le gâdile sexul, sau să le miște inima,
cu drame de adulter sau povești pentru croitorii sentimentale;

Pentru acel public care citește Georges Ohn·t, Filie Elisa de Jean
Ajalbert sau Ccs Messieitrs de Georges Ancey este suficient;

Parodia ticăloasă a talentului, care sub numele de Sÿrit, umple
teatrele pariziene cu producția sa, are cele mai cordiale relații cu
publicul, dar nu are nicio relație cu Arta;

Nu;

Profunzimea Artei, sublimitatea Artei, măreția Artei, nu se potrivesc
în acel ciorap de mătase, pătat cu sângele nucilor de cocos, adică
vodevil.

Eschil nu se închide într-un papuc de Inane de Pougy;

acea grimasă isterică, care este comedia franceză, tristă sub masca
bucuriei sale erotice, nu va reuși niciodată să dea contorsionărilor
nevrozelor sale contururile pure ale unei creații a lui Arto;

Cele mai serioase lucrări, de Donnay, Mir-beau, Descaves, Hermant,
denunță în așa fel deșertul ideilor, golul frumosului, moartea
sublimului, încât

ı_I..ı[< E Lo í l 11

" a.. ■ : ; „i ni '■ ss

cza;

Sunt negustori, nu lucrează pentru aur, sunt cartaginezii din 1

[la ;unoralidiiiil <; 1 art

or, stiam nlaMora^

În imoralitate?

ce] · > condemn,

Artă;

sau anunț" "(

Incestul din Sofocle

prietenii tebane,

1 I plandccicntes in Homen

i nu este în numele lui 1;

eu Aidai

■teatru actual

λ cio, este bel

L cl Crima < e frumoasa

la

tnoi gata,

eu iù

VARGAS VILA

dar am iubit foarte mult Arta, nu ca să mă demnesc în numele artiștilor;

Ceea ce vom numi Bovarism în Teatru s-a făcut într-un mod atât de sistematic și parazitar încât, în monotona ei dezinvoltură, nu este suficient să facă din arta scenică cea mai frumoasă grădină a imbecilităților care poate înflori sub un cer de decadență;

Degeaba se înșală visele, degeaba se înșală minunile, degeaba se acoperă acele orori fără acoperire și acele tumulte fără măreție, aruncând praful secretor al psihologiei în ochii naivității.

Psyche: Suflet

acela nu este acolo;

dislocarea acelor păpuși, semi-gânditoare și automate, în patul plăcerii, la cinci franci, nu este sufletul uman,

secretele sufletului uman sunt altele; Altele sunt căile sufletului uman;

chipul sufletului uman este diferit;

sufletul uman este Sfinxul;

Și ce este mai profund și mai clar pentru spiritele care știu să citească?

Sufletul omenesc se află în înălțimile supra-benefice, vecin cu Taina;

Secretele sale se învecinează cu infinitul;

1 í λ E E r i _ :iL .>

pentru J -u'.cũo d, I alraa hur.,2 c. / .

Ctȝitz S 'SL Ĩ A lió] co :

Hot tr rSSlit

ıtl. 3 ar < ' al

sat

iP< br€ a

L la n

Eu

d-

LXó iit ■

dii dii

π·/ divn η

■ni<.,

E jfi. t 9

ı ıđ

VARGAS VILA

Ca om liber, aplaud Adulterul;

Este răzbunarea sclaviei;

dar, mă întreb: ce câștigă Aite, cu expoziția perenă, nesfârșită, nu a clinicii sale de suflete bolnave, care aparțin de drept a profesorului Lombroso, ci cu expunerea acelor trupuri de oameni bolnavi, pe care le expunem Brioux. , în . tvrrics?

Literatura aceea de coloană de pisoar, făcută parcă pentru a protesta împotriva bolilor venerice, nu mă nemulțumește în numele igienei. dar o găsesc deplasată, în domeniile Artei;

bolile secrete au încetat să mai fie așa, grație teatrului francez și nu pot să-mi explic ce a câștigat măreția Artei în ea;

dar, Frumusețe, ce a câștigat frumusețea supremă?

Când cineva a coborât atât de mult, Arta atinge ținuturile fecioare ale disprețului: Qr.nm in frofttndnni veneriti contemnit;

Apariția sifilisului în scenă, îndrăznesc să asigur, nu este o cucerire a artei,

Nu este o floare a Artei;

Rana lui Philoctète, chiar dacă este inițial

■

pe inara.

descrie-l din cri a- u ·i

vizibil

naa superfit jsi. adâncime

a |sta fara :mbarg< in domini. <sc qu> is apa a la lej d< humani

pe o

Frumusețe } Adevăr. s< n sinonime.

Bclzkai V rdad -

Ih Ъ . * Siam

îi separ și îi omor

;.ù VARGAS VILA

\ru , este Unitatea.

Unitatea frumuseții și adevărului;

A interzice sublimul în Teatru în numele adevăratului înseamnă a inova sau a corup Arta;

slăbirea naturală a reprezentării scenice; Inferioritatea estetică a Teatrului, ca Artă, nu capătă un anumit grad de înălțare și purificare, nu este răscumpărată din pata sa originară de asociere cu oamenii de rând, ci prin apariția sublimului, în scenografia teatrală;

Nu vreau să spun, dacă Eschil este în afara realității și a Vieții;

dacă acel mare fluviu, de o frumusețe taciturnă și aprigă, curge dincolo de canalele înguste ale omenirii;

Pot spune doar că înfățișarea sa divină marchează cel mai înalt grad de sublimitate la care a atins spiritul uman și pe care acea forță amorfă și multiformă care este Cuvântul i-a slujit;

dintre cele nouăzeci de tragedii ale celui care a fost. 1 ultim ecou al sunetului zeilor pe Pământ, ultimul strigăt al Olimpului, pe vârfurile grandioase ale Hellasului, doar șapte au fost ridicate;

λ. Totuși, ce <l< ment al frumosului, al dreptului, al sublimului, nu se găsește aici -

GRATUIT E' r IL . ICA

l 2 1

unchii ыcic ba ?lcs ai Geniului, vindecă L înspăimântătoarea i '.c a naufragiului?

teatrul e "me al lui Eschil, ni se apare c precedat cu. '· d< s h.
rados d 'rios, de Dithyramb și d irism; de itifalophorus și ityphalos
din Bai.

toata esenta (ia dei alir-a hu an

o mare pasiune este fixată pe < doi, ca un nor;

Este pasiunea d- sublimul.

Ari biloque, și I Cpicarmo, prc< ню sa< erd< s-urile marelui recitativ
homerice, care se ridica în cadențe lente, ca valurile unei liri mai.

toate lucrurile mărețe și banale din sufletul mormăit,...

dureri, suna c ntom . rity, r> <4 no cor ȳ ió la fel · s nici nu are t<
indo · rări

cel, a apărut din strigătul < I Scoliașt, în I i (as, ionio a dhino
pasăre d< l ci(l< m< · a: Ígnita arm» mica el· light).

n studiul aceluia război median, m exultația sau bucuria copilului său
arhaic, c stilul său monumental c ■ rand și imaginile generative, соль
măruntaiele unei lumi i,

nici din tragediile sale, sumbră

eu 22

VARGAS VILA

Ai gândi ca un haos pre-genetic, anemic și asurzitor, ca zgomotul unui
olean sub placiditatea inundată a enlo-ului;

nici cum armonia, dreptatea și măsura metrică pot fi toate incluse în
acel ceva enorm și prețios;

Divinitățile sale arhaice, vegetația neînfrânată a peisajelor sale
extraumane, dominate de vârfurile roz ale Hymettus și Pentelicus, se
extind, se dilată în așa fel în sublim, în zona excesivă a geniului
său, încât sparg orizontul și măsura terenului care pare evaziv j
limitat;

o neam de hipparionci, urmarit de < l focle lui Apollo, in jungla
teologica si preoteasca a aceluia maraton sublim, fa-mi strofele
dezordonate si violete, pline de magnificie si furie, ale acelor
tragedii, din care se expira un parfum acru d. » violență îmbătătoare;

Nu vă voi vorbi despre dumnezeiescul Sofocle;

artă, mai mult decât geniu; el era frumusețe, proporție și har;

nici nu a ajuns la Eschil, nici nu l-a eclipsat;

cu tragedia Sofocle, pleacă de geniu și intră < l poveste uto;

încetează să mai fie divină: devine umană, pune piciorul pe podea și
își îndoaiește aripile;

GRATUIT E_l _ UC A 2

ИшИвдИл clasă: haide

vkiidulo rir al ' i «nado J nal ío => foot g unta imo s. fi md U om .
că așa aș putea veni.

îi place ceva ■

al (ioniu ' l D, lor:

l ' » < «tra qu I

l l triumf;

. de I· ripid s, qu lu cl·

încă suf< eles

(a l' Sgi

♦ «η - b κ b л lo b« II·

a Ra< im de an .

I *, deoarece nu este un hist «r -

qc: .l. harc g a. la,

Aristofan s

sunt furtuni

Sób As fci cel < «dina striga da

'uripides intram <4 ll · i'-îta tot ll nu dt da l.

pe Arisi fanes sau jamos ó. < Art train > în farsă

permite ((minti nu intra4 acolo,

„Mi-e groază de oamenii care ıı<”,

124 VARGAS VILA

', mult dispreț pentru bărbații care te fac să râzi...

Nu mai găsim vreun vârf până nu dăm peste Shakespeare;

și, acesta este, un blat de carton;

Permiteți-mi, fără entuziasm, să-l admir pe acest genial comedian;

Fantezia lui sălbatică, dramele lui halucinatorii, îmi dau impresia unui coșmar;

Geniul lui urlet și pufnit în același timp, măștile sale tragice și grotești, toată groaza și vulgaritatea care este în el, trezesc și înfrânează în același timp admirația care i se aduce;

când este sublim, se învecinează cu Sofocle, niciodată cu Eschil;

mare poet, poet incult, poezia lui este aeriana \ moale, ca sunetul flautelor sub cerurile senine;

s-ar putea spune că unele dintre femeile lui vorbesc;

Nu este Ophelia, un crin alb cu doi?

Cordelia, un trandafir palid al milei?

Macbeth, iu.

pe I un rubin

t«>d , este? este bolle

ti pant smo h> ti

Annie

'ht braie

de Eschil

ei Shakespeare, e. grozav, . ■ ■ .r« bridad.< muai, n câteva momente Sale

I20 VARGAS VILA

peruor a Sofocle, dar întotdeauna inferior lui Eschil.

Eschil, este Absolutul.

Eschil, este o Singurătate;

cratere mari fumegătoare îi țin companie;

Sunt patru vârfuri unde doarme fulgerul: fronturi de secole.

Homer.

Eschil.

Shakespeare.

Hugo.

Homer, este simplu, ca viața de fecioară; ignoră groaza, dar în limita umană, strigătul lui este translabil; Zeii lor sunt eroii lor, de aceea susțin decorul, pentru că se potrivește în Teatru.

Eschil, nu; Țipătul lui este extraomenesc; Nu suportă niciun alt peisaj decât cerul albastru al Aticii și imensa mare vuiet.

Shakespeare suportă toate profanările teatrului și este făcut pentru oale; Este ca o stâncă uriașă în mijlocul unei mări; Suire și iubește sărutul valurilor.

Hugo, se învecinează cu infinitul; Este ca statuia unui zeu la marginea umanității, marcând o limită: limita Misterului:

după ei, (Ionius intră în rol-

L ■ ,R

: c

da am »

S VARGAS VILA

sufletul acelui mire strălucit. Nu mă închidează complet; Uneori mi se pare fals sau chiar bastardizat; dar mai ales vulgar;

nobilul eroic, nu se găsește în el,

Chiar și în criminalitate, creațiile sale sunt inferioare culturii antice.

Lady Macbeth, care este creația sa criminală cea mai completă, este, totuși, inferioară Medeei și Clitemnestrei; are groaza, dar nu măreția sau eroismul nestăpânit al dramei antice;

mania lui pentru ergotizare îl face pe Shakespeare nebulos și îi limitează zborul liric, ținându-l foarte departe de adâncimea cerească și furtunoasă a Eschiliană;

Rămâne în Scandinavia, foarte departe de vârfurile Argolid; iar luna care luminează cerurile senine ale Atticii nu ajunge în ceața nordică a parcului Hel-singor;

Hamletismul său trece prin dramele sale răspândindu-se ca un nor și dă tuturor creațiilor sale o nebulozitate confuză de fantome;

o înțelepciune grosolană, de tabernacol, tocmai a îndepărtat din opera lui Shakespeare sigiliul de înaltă sublimitate care caracterizează opera lui Eschilean;

1 U VARGAS VILA

Ceea ce nu am este să pot trece la comedie. și răsfățați-vă în farsă;

În Eschil, nu există nimic despre actor;

în Shakespeare, bufonul trăiește și crește;

I se potrivește de minune mucca chipului aristofan;

Bufoneria lui, toată a unui lacheu licențiat, plin de aroganță, capătă aproape linii de măreție, prin faptul că este de o sinceritate admirabilă, furioasă;

Are gustul rușinos pentru lucrurile josnice; se scufundă voluptuos în ridicol și tocmai din acea adâncime a nebuniei vesele își trage cele mai surprinzătoare expresii;

În partea cea mai dură a tragicului, comicul apare și domină în dramele sale,

În ele, bufonul eclipsează eroul.

Polonius și Falstaff umplu totul;

Geniul lui devine mare când se joacă cu personajele farsei;

atingând vulgaritatea, Shakespeare, crește ca Anteeu atingând pământul;

amândoi încă ating sânul mamei în care s-au născut;

Dar Shakespeare nu este mai puțin un geniu din acest motiv;

El, cu Eschil și Hugo, formează trinomul Teatrului; prodigioasa trinitate care merge

1 /s < v lue d əi- rt < .]» la pachet

Ap ab; Domnilor

c· ·;< < 1 < 1 (h . · ricini '< Нн.

a evocat ragec

M

M 11 r.

DO C01JÜ est<.

132 VARGAS VILA

Cr< bill· η ?

Crebillón a reușit să dezonoreze enormul;

N-am văzut o parodie mai mare a oroarei sublime decât cea a tragediilor acestui bătrân barbar, care face să se retragă de groază;

Este un canibal, rapsod;

Ti atro al său este un teatru de canibali;

Ajunsă la acel grad de inferioritate, tragedia nu este o Artă, este un gest;

gestul unui cafre nebun;

Teatrul lui Voltaire?

Voltaire a fost cel mai mare talent al timpului său și al tuturor timpurilor; dar, nu era un Geniu;

A vorbi despre talentul lui Voltaire este dreptate;

A vorbi despre geniul lui Voltaire este un paradox, teatrul lui, clasic, imitativ, manierat, declamator și enervant, este ca tot teatrul vremii sale, o sursă inepuizabilă de plictiseală;

El însuși mărturisește undeva, inferioritatea tragediilor sale;

sublimul nu rezidă în Voltaire; Este antiteza sa;

Nici adâncimea nu rezidă în ea;

Îi lipsește tot ceea ce o constituie: Taina.

Voltaire, este diafan.

Voltaire, este batjocură, har, răutate,

ulBRh EbG ut

(Prunàii.: ..se al°0 atât de departe .1 G.. u încât se adună. Spi '>

de spu s

elipsa, sus

romantici, iar din cfo.y intra doar cl jbra io Nemurire

bărbații de azi, pare teatru, și este, fără îndoială, pentru că ei lactate l ȝas pentru ll gar până la · 1

abordarea artei, dă (1 Sacred

Nu știu

„tremî imi. ito da» istia

Dramă, e treaba ta.

Este o navă fantomă unde

ter..

h cuvântul I

beati, trafic) hii . de estiu trezeste o impresie, n d< mnu ad I de ce?

L pentru că în acel teatru

calitate supremă a \ Ja l A ma

adică

Gian Todo

intră în acel krt< < intră în uriaşul Eshng«

Acea tamilianitate înspăimântătoare este o formă \ ec< de sinucidere;

Sfinxul a devorat mulţi oameni.

Γ-oTE iti l. ' J

134

VARGAS VILA

celor cărora le-a dat secretul ei' Arta are o condiție feminină: cere
să fie dominată de cel care aspiră să o posede;

a poseda Arta, înseamnă a stăpâni Arta; Arta este refugiul celor
puternici;

iar, Teatrul Mare, Mansarda lirica, este cea mai înalta si cea mai
lomphejo dintre arte;

Enormitatea sa este deconcertant;

Intrarea în el produce impresia de intrare într-o furtună;

peste tot Absolutul este palpabil;

Există un zbor al omului în fața ochilor;

bărbații sunt șters; Omul apare.

Siciit crert;

Mizerie, durere și speranță; Geni (și Omul, se contemplă unul pe altul;

Geniul, recunoaște Omul și îi rupe secretul: El smulge Sufletul;
De aici vine drama;
epopeea sufletelor;
Astăzi că Arta este în exil; suferă soarta rezervată A'erdad Exsul
est...

De versuri în art

Ves.), este spionul

armonia pa open radiose c lat alma^

întunericul coborât începe acolo, unde este magia Adrso;

! < l \ erb' , ucide pe Sii· n. io:

Γ cl \ erso, pune în inima Une IL· Ț are palpitantul unei Adda

l \ < rso, < s Nemuritor;

■

I-ai A in < l \ '< rsc todo lab

Arta Cuvântului, nu este L i əa ad· i ■ infraio de L s timpuri sin· nl
> .

ini ice l l Vi rsoj

• j \ ARGAS \ IL· A

Este curată gura versetului, că cei care au auzit cuvântul revelator;

nimic nu a fost salvat din marile cataclisme ale Uitării, care nu a
fost pe aripile fragile ale Versului;

tot marele trecut trăiește în inima versului.

Dumnezeu este în inima versului, ca lălea în inima magnoliei;

Prin Vers trăiesc zeii;

De cine cei din Olimp?

de Homer;

de cine Iehova?

de cei din Deuteronom;

De unde a apărut mitul creștin?

a strofelor aspre ale Bibliei;

cei I7edas?
 un vas al zeilor asiatici;
 suprimă poezii și tu ai suprimat zeii;
 pentru că poetul este cel care cântă ire-
 \ - lateral și o poartă în inimă:
 El este cel care cântă infinitul.
 V< rbo de Eternitate;
 cine zice Poet, zice Profet
 V, care zice Profet, zice Văzător și zice Vizionar;
 Optica Geniului este făcută pentru științele Divinității;
 -I3RL Ei ÎL 1 Lv
 ' : salut ZA tes (' \ 1YES(
 3.,Lrc las co. Așa glumiți că am auzit 1 ?rnity:
 sa plantam pentru 'rnidc
 să plantăm cl în 1
 Aida este Cuvântul;
 din tot ceea ce este uman, Pala
 Etern;
 sunetul său dispare; sensul ei a fost atât de profund, adânc este proi
 ■<ra ti Sen gone d< la Palat'a;
 Misterul îl înalță pe mel.
 ai plecat din alai .
 'cultul Palai ra
 Oimno:€' Verb;
 toate *
 are doar}
 Lía Adorația Palatrului
 κ Oceanul Inapacigua)le d< 1

nimic altceva decât un singur ecou dezvoltat

Cuvântul uman < s la (/ pi\ ă

linia Omului } a lui Dumnezeu

cuvântul este lă

uacia toate lă da

iras, acea Mizerie Sacră care este clă H ■ ore;

Nemurirea este unirea lui lă năio

u adă la cântecul lui esc saio răin- nă

Eu ; j \ ARGAS \ IL. A

care este Cuvântul Omului de pe Pământ,

Melodia inspirată a Cuvântului este toată Forța Spirituală a acelei
conflagrații de furtuni, care este: Viața;

Cuvântul este ceva mai mult decât un Simbol pentru a mișca sufletul
uman;

Cuvântul trebuie să fie un Veto.

Act capabil să se topească.

Act capabil să întemeieze.

Act care ridică; și, Act care rupe: Energia VTiril a Cuvântului Uman,
se îndreaptă spre Viitor, - revarsând seva în inimile aride, dornice de
Soarele fertil;

nu există un Cuvânt inutil pe Pământ;

deci, sfințenia Cuvântului;

generația veșnică a minunilor trăiește pe buzele oamenilor; Din acel
gest Pământul creează;

Cuvântul este unul ca un contact senzual, la al cărui Act trăiește
Necreatul;

S-ar spune că Cuvântul este ca un sex, întins cu insistență peste
Inteligență, pentru a o fertiliza;

și, în Tăcerea Sufletului, este Actul divin: Creația;

Cuvântul, creează Actul;

Actul este Viață;

Viața este: Totul;

Fidi[ia ~ ra 3

..L 1 J din 1 Pot

cuvântul c

* the Llz lu

U Life a fost.

labi i (s the ma.- \ t.

a de 'a Demnitate Hri mai ait

ic<ra istoriei terestre?

c ... ' l Dinamismul d<

uan bu > d< 1 Gând, nimic mai înalt decât cel căruia <l Destinul i-a
pus Geniul în minte, „tunul lui Isa ca

VARGAS VILA

140

pe buze, și l-a uns pentru ó iune a Cuvântului;

acela este, pe scara oamenilor, ceea ce este Necunoscutul, pe scara
zeilor: Cel Preaînalt;

cine mai înalt decât el?

cine mai puternic decât el?

nimeni;

dar, cu condiția să nu fie nimeni mai curat decât El;

elementele superioare ale Energiei umane; tot ceea ce înalță și
înfrumusețează Viața; ei sunt în;

dar, cu condiția să respecte Puterea Instinctivă și Nelimitată, pe care
Natura a pus-o în laboratorul creierului său, pentru armonia Cuvântului
și fertilizarea eternă a Gândirii;

Dintre toate prostituțiile, nici una nu este mai regretabilă decât
prostituția Cuvântului: a prostitua Cuvântul înseamnă a prostitua
singurul lucru divin care există în viața mizerabilă a oamenilor;

Dacă aș fi chiar deist, aș spune că a prostitua Cuvântul înseamnă a
prostitui pe Dumnezeu:

când văd Cuvântul, Cuvântul Uman, făcut pentru a inspira reverența secolelor, îngenuncheat în fața Crimei, întinzând spre el mâinile ei luminoase pline de cunoaștere.

EbTL GRATUIT . ' .

impreziile admirative mă stresează

nta'la furie

70, aş tăia o felie, capul de t

Aşa se întâmplă eu rit

zeii lui I Pcnsmient Humane

cand vec i< Huma

Furia exprimată pentru coronaci

la Glory, cununa cu a lui

bestial al unui Stăpân care-şi mituieşte sic nt » o angoasă de greață:

) sau, irta 'as

acel Ruffian Isteric a vândut Milei unui hala<

Aur

arat, fara a merge la grac< jo vii

chip laş, stângaci al (

Hila umană cu grimasele ei: Simt pentru Histrión degradat, disprețuitor şi orb, resentimente

|u(ar biciui fără milă esj

râde până la sânge

j Râsete, este Ruini ho de 1 .■

K cum să foloseşti Cuvântul, că <

pi\ ififiitate, care vine din râul Mistt > a spre 11 Mister i cauze aici

b' de brutalitate?

142

VARGAS VILA

Cum să scrii şi să nu ai Orge ilo al Cuvântului scris?

Asta nu înțeleg;

Dintre toate victoriile îndrăznețe, nu iubesc decât biruințele
Gândului;

tot Misterul Forței Psihice și toate ?l ale Forței Ezoterice, rezidă în
el;

Adică întregul Sistem Vital al Umanității;

Cum, deci, să intri ușor și fără Demnitate, în acel râu necopt și
adânc, care este: Gândul Scris?...

scrie pentru alte suflete; pune polenul Cuvântului pe aripile Reclamei;
încredințează-o uraganului secolelor...;

Care umple sufletul cu o Teroare Sfântă;

și, de la un Sfânt Oî güilo;

deci dacă cineva a intrat în contact cu Divinitatea și a devenit
familiar;

pentru că toate vocile Infinitului sună în ceea ce spune Cuvântul;

un val mare de lucruri abstruse și confuze. Ei vorbesc în ea, cu
zvonurile și tumultul oceanelor foarte îndepărtate, unde se află Forța
lucrurilor nedezevăluite, inerte, sub aripa rezistentă a Fatalității;

Emblema vizibilă a Infinitului este Cuvântul;

-IbKL· L_SII

M i a, ca ü. ¿

cel ! un. a -a, este s. la:

fara G

Ap» latura;

- iblinii flăcău

esti inalt, demn

captivator al Cuvântului

Nimic nu mă va obliga să-mi plec picioarele. Reulele din teiul 1, „mai
mult dacă trebuie să vorbesc despre singurele două lucruri mărețe din
Viața mea: Libertatea și Frumusețea.

44 V XRGAS VILA

;.. a acelei epopee a frumuseții. Aceasta este o operă de artă...

Fiecare operă de artă este un mister;

toate forțele fizice și forțele psihice ale Vieții rezidă în ea;

Anorganicul prinde contur acolo, se eliberează de Imperiul Unduitor al Efemerului și devine: Eternul;

mortii trăiesc, mutul vorbește, aerul devine muzică, ritmul limbajului, dacă acel Făcător de Minuni al Gândirii care este Artist, îi atinge cu mâinile;

întreaga scară a Miracolelor este în Artă;

se sprijină pe Soare;

Goliciunea prelungită a lucrurilor umane devine lumină și splendoare atunci când urcăm acea scară;

Mesajul Nemuritorului, Mesajul Divin, coboară prin el și își împlinește Actul în pântecul Capacității; la Claritatea decisivă a unei Conștiințe înalte;

Opera de Artă, există singura oglindă în care Omul poate vedea chipul nedezvăluit și strălucitor al Dumnezeuului său,

Lli.Rc í Γ

< . Aceeași parte nouă pentru Yes My. . . elsesi cp s ror^ Muncă;

vezi rețeaua capacității sale, pulsează în fundal d. Creație, cât de S
<1 am fost

oameni;

iată izvorul prodigios al râului Pride, în inima Himbric;

ja este < (Dumnezeul meu;

el, de asemenea, într-o:

Miracolul de a crea!

fix alge in torbe » in * '

lucruri pozitive

Viața este un uragan de simboluri

intangibilitatea presiunii E· ■

descifrează Simbolul, fixând!· de către umanitatea potențială d< 1 λ

Ei închid o parte a Ritmului

traducerea \ va dd

fixarea eternă J< 1 G< st >

este să fii artist.

știința dinamicii; și

Mecanic.

Inspirație r Formă: Artă;

misterioasa Energie a Gândirii, împodobită în semnătura miraculoasă a
Artei Frumuseții.

I46 VARGAS VILA

Rîbcladur de simboluri

Creator de forme.

Artist.

Vitale și Infinite, condiții ale Operei de Artă.

Infinitul, datorită corelării sale directe cu infinitul însuși;

anterele și posterios, toate sunt Une; în Victoria Inteligentă a Artei;

Ele exprimă osmoza Gândirii și fixează polii Frumuseții, prin
cunoașterea Tainei; toată Conștiința Poetică a Universului este în
Artist;

Imperativul Absolut al Gândirii și Voinței – cele două Forțe Creatoare
– rezidă în el, în dogmatizarea patetică și lucidă a creațiilor sale;

în categoriile ierarhice ale Spiritului său;

în vibrațiile delicate ale nervilor lui; în inima lui revoltată de
furtuni întunecate și generoase;

Pentru Poet, revelația Sinelui său Mintal este în Vers;

Versurile sunt îmbrăcămintea vizibilă a lucrurilor invizibile;

Metaforele sunt materia fluidă care acoperă formele goale ale
Spiritului;

Taina Supremă este: Omul;

LlbyRE HYes? PC

io tjiic el exprimă, asta atinge BundaG

Cel mai dai'iscurso al lui este a bal accu e la ombră;

fata la Ot

Limba Bel, adică:

în A te, limba os àiuj
produce (i T· msai. lent; noi tr i
de l, dacă se poate spune
rație,
ment complet, exprimat prin

* a Vis i la I

viziunea poetului, cIni
expresia este: finită,
finitul ao pu et·

Nu pot spune nimic: Enunțați

■ dă Muncă

Enunțare;

Infinitul, trecând prin

ce se va citi, în tradi· irs<

la Idei la zgomot a spus · n la Palc.br, lorde

!esența sa, Absolutul;

astfel i glabr, nu este uoa Reveal m, <.. a Mutilare;

i- \AR.G\S VILA

), fiecare operă de Artă nu este altceva decât rammentul unei Viziuni,
din care marea parte vie, cea mai divin intimidată, rămâne în limburile
Inarticulatului;

adevărata Viziune a Artei este Intraducibie;

Dacă s-ar putea spune Viziunea completă a unui mare Artist, ar orbi
lumea;

Infinitul, o păstrează pentru sine;

Această neputință idiomatică a poetului este ceea ce face Opera sa mai
dureroasă și, prin urmare, mai prodigioasă:

și, acea Muncă, astfel trunchiată, este luminoasă, ca un Soare tăiat în
două;

Inima lui, sângerând în aerul tăcut, face o muzică vie, și este:
Cântecul;

întreaga Epopee Umană este în Cântec;

tot ceea ce sorii veacurilor au dat de lumină se află în Cântarea;

Oamenii au o stratificare luminoasă în Poeții lor;

Linia divină a Nescufundabilului, în acest naufragiu terifiant care este Timpul, este marcată de undularea perenă și luminoasă a Poeziei , în culmile enigmatice ale Gândirii Umane, pline uneori de o amplitudine sinistră:

cine știi despre Asia întunecată și tu...

Qu' Lù >:Ə lu mid' . .: . ' ' S

l s 3!a&

na''gado

.as costas formidab'

,s-au dezvăluit.

"a, ada, sp ne umanitatea lan ada. -

B j .

Џo VARGAS VILA

căzut din ceruri, un măgar pe care a călărit, doi;

Simplitatea lirică a aceluia Mitograf enorm îți dezvăluie o lume a divinităților pe jumătate umanizate, ca niște sirene care sunt amfibii și frumoase în același timp;

că Aeda seculară este Columb al zeilor;

le descoperă;

Mitologia Pclasga trăiește numai prin cântecul aceluia orb, care ignoră totul, și conține totul, și dezvăluie totul, în muzica cântecelor sale, volatilă și profundă;

cântece care sunt sufletul zeilor și rasei lor;

suprimă Isaia, Ezechiel, Iov, David; dăruiește acele patru coloane de Mânia, Milă, Suferință și Iubire și vei vedea Templul ebraic, Templul lui Solomon coborând la pământ;

acea rasă trăiește pentru acei oameni: pentru Poeții ei;

După ce a dat un Dumnezeu Umanității, ea trăiește doar dându-i pe acești oameni Gândirii;

suprima Noul Testament: Biblia va rămâne intactă,

Cuibul lui Dumnezeu spart, vulturii Geniului ar zbura peste ruinele
lui;

nimic*

À 52 VARGAS VILA

toți bowlierii cu discuri ai Invidiei se aruncă peste el, cu pulsuri
tremurătoare, din cauza unei admirații nemărturisite, și cu ochii orbi,
din cauza unei orbiri nemuritoare;

cuvântul său feeric, vei cunoaște momentul extraordinar al trezirii
sufletelor prin armonia multicoloră a simfoniilor sale, care sunt ca
Poemul Revelației și Grației;

și, esența cuvântului său va fi mai puternică și mai nobilă decât
Furtuna și decât Uitarea;

Tristețea lui, sensibilă ca o mângâiere din mâini foarte iubite, domină
Visul Mândru al Epocii sale, și operează transfigurarea violentă a
acestuia, într-un mare gest libertar care se remarcă din Mizeria Morală
care îl înconjoară;

domeniul imaginilor ei ispititoare, palpitând de angoasă, plângând de
Milă, tulburând de Iubire, se întinde peste suflete, cu reflectări de
Idealitate, cu Puterea înmulțită a strigătelor sale ca o mare mâniaasă
care înmulțește în Noapte splendoarea chorei sale. ;

și, visul ei de nespus, va domina și va persista de-a lungul secolelor,
cu ritmul violent al unei mari artere, prin care Viata trece într-o
trupa fertilizatoare;

și, gestul și vocea Geniului, vor fi inex-

LlBKE Eoli . LC i>;

tmgdibks în orizontul ȋran al: sufletelor, pentru că cifra Duhului
are'r J Extaz și A . :cncia de rs Sigle .

'. cl impm nador;

a s ibl(\ aule i

■ ad, ridică-te;! după < 1 dom\n din f dor; Și aceasta va fi Victoria
ta;

acea voce d<'

dragostea

hora cri

mare răs misterios. > în

numai unul care atrage Geniul

idolul, enigmatic

cel mai mare \ luminos P. ta

ptros, ca uraganul spatele l = tingi lumineaza (l idol despn ino <l soi
milostiv alaun

aşii ignobili ai Pământului

tg i

îl mişcă;

Spiritul lui a adus cu el un mănunchi de raze fugare, ca latentii s,
zboară spre viitor, spre viitor.

154 VARGAS VILA

mobilitate generoasă a vârfurilor îndepărtate, vizibile doar pentru
ochiul apocaliptic al vulturului;

Spectacolul incomparabil al Viziunii Frumuseţii şi Slavei, care trebuie
să radieze din Lucrarea sa, de-a lungul secolelor uluite, ascunsă încă
în tainele Zorilor, este ceea ce îi comunică acea putere divină a
forţei, cu care reînnoieşte şi înmulţeşte un în sută, minunea perpetuă
a Geniului său;

Cuvântul Iniţial, rostit prin gura lui, se răspândeşte ca o contagiune,
şi câştigă Lumea, înmulţind la infinit Visul Eroic şi Triumfal al
sufletelor superioare;

şi, toată Taina, străluceşte în ea şi curge din ea; ca Soarele, al
Umbrei pulsatoare;

asa este: Poetul.

Calomnia pe internet

■ ' ■ " и ra ' ■ î

<ring afe ro ■., în care flori a » nen sas de lu

stiloul . >rădăcina

cerneala, pătează Ideea, ■ sami ■ ■

tuse înspăimântătoare

Πω σίπ(<

clase d l Vorbo, oncacnuadas

cl \ orbo, este incomensurabil imo \

I50 VARGAS VILA

dă, și nu tremură în fața răzvrătirii sclavilor, fapte retorice, în
îmbăția inabordabilă a venalității sale;

în fața acestui triumf al vegetației lirice...

Deasupra tufelor negre de trandafiri ale josniciei, unde libelulele
crepusculare ale adulării, tind zborul tăcut, plin de lucruri infame,
vulturul Cuvântului Liber, întinde aripi de uragan, spre vârfurile
prismatice, unde într-o decor de veacuri îngenuncheat, Se înalță. ca o
euharistie a jertfei - biruitoare, în aurul limpede al orizontului;
soarele adevărului...

Confruntat cu intoxicarea sonora a sofistilor Tiraniei, Libertatea isi
are si culmea, unde sufletul liberului vibreaza si canta, într-un fior
luminos, de Glorie si Idealitate;

În fața Panegiricului, care este fortăreața sclavilor, Libertatea
ridică Calomnia, care este tribuna celor liberi...

Calomnia este istorie în furie...

Libelistul este profetul efervescent, care a scăpat de flagelul lui
Nebucadnețar, udă uraganul mâniei sale în canalele arzătoare ale
Chedronului;

libelistul este: Ezechiel văzătorul; Aristo-

GRATUIT Eo i Ț E '

Marea . .l ont . /ili ,n u ■ l' \ ' singuratic K) imens) glorios...

ritmul la

it extraordinar a x'ei di las n as

inaccesibil; Este o bijuterie a \icntos < Patmos; ce fac ei

l< ra } < l c

calomnia Ea, toată mânia de

uadenada p r

i?, timp, despre ■ f bos ti infal· s of

' bărbați

l libelist ■

Juvena tañes completează un H< si(d(

fi istoric, tu !a Justi ad(

libelistul este pasiunea lui;
unul este vocea lui
κ « l historiadoi rod'e er l
■ i, n larVa viitorul fluture
r an E,,s hacm the Hist
•i ' isti -ad- ■ s Ia Ju.si
. I o(o haranga a Ia < i-alidatl
și se nădăjduiește în Justiție;

trei are

cel, e serios, * ca o voce saceră < in

153 VARGAS VILA

celălalt este nero, ca o propoziție de margal

acela, fii drept;

celălalt, vigilent;

acela, face Dreptate;

celălalt, dreptatea;

unul, judecătorii;

celălalt, răni;

anus, condamnare,

celălalt, execută;

anusul este un judecător;

celălalt este savantul;

unul este fulgerul;

celălalt este securea;

Stralucirea sa ilumineaza doar capul pe care il taie.

A băut din paharul hopliților din Atena;

drama pisistratidelor nu-i este străină;

poartă în elocvența lui tumultul dramatic al conspiratorilor lui
Miltka;

sonor în disperarea lui, îl sugrumă pe vulturul lui Prometeu, îl tăie
pe fantoma lui Hamlet și cade în genunchi în mânia lui, prinzând

sinceritatea ta este ștearsă

ca destinul

lou VARGAS VILA

Pe buzele lui, cuvântul Iertare este o abdicare;

iertarea călăilor nu este nici acceptată, nici dată;

nu e milostiv sub bici; iar dacă ar pleca, acea Clemency ar fi
Obrăznicie;

Cum putem cere echitate de la capul care tremură sub securea Călăului
sau palma lui Hitman?

Virtutea este inexorabilă: ca Soarele;

Libelistul este un învins, iar cei învinși nu au dreptul să fie
amuzant;

Legea răsturnată nu poate ierta Crima încoronată;

Tirania este acel lucru sinistru: Crima iremediabilă;

a o ierta înseamnă a o accepta;

De aceea munca tulburătoare și răzbunătoare a libelistului trebuie să
fie implacabilă;

ea nu este luminată de gloria lui Aristides; Nu este un dialog al lui
Platon; și este foarte departe de liniștea lui Pausanias, invocându-l
pe Hecra, în dimineața lui Plataea;

În lupta împotriva despotismului, seninătatea este o formă lașă de
complicitate;

Nu se poate rămâne senin în fața crimei, decât cu condiția de a fi
complice al acesteia:

LlbRE

Lll. tIC n

tin aiju, că T ''ra cu seninătatea C. go-l'acioi d< «ro]. to nadre, ar
fi un bo? Ar fi un Mu

si, cum sa gu<xx ar s mda* anR cl aȝ si-uate de Libertate

Libertatea este mama noastră, \ dacă ei ucid, cum să nu țipăm

tunet auzit în singurătatea nopții spectrale s 5 sinistre, așa _
absurditatea unui vis

nu întreba R»

d' jad a Γ í va cânta o simfonie Beethoven;

altele, că cei care poartă m di i-

■ dragostea de Libertate, este diferită de

IO' imores; Mângâierile lui sunt crunte, ca ania unui mărăcini; visele
tale sunt

Văd visele unui leu;

Este o iubire vorace, consumatoare de tot;

Singura iubire fără tandrețe pe Pământ este iubirea sacră a Libertății;

Í02

VARGAS VILA

cea mai frumoasa batalie a unui om, -?3 aceea de a-si elibera tara;

nimic nu egalează splendoarea acelei minuni eroice;

Bucuria secretă a marilor eliberatori este cea care face terifianta
seninătate a muncii lor;

Ceea ce ii subjuga este placiditatea sufletului lor, dumnezeiesc si
fioros, in acelasi timp;

Sufletul lui este ca Trandafirul nautic al Rebeliei, iar în el suflă
suflarea epică a marilor zile ale Istoriei;

zilele revoluționare sunt înviate în ele, cu splendoarea vremurilor
clasice;

Lipsindu-le, poporul moare în despotism, legat de lanțul său;

pedeapsă vrednică de a nu poseda pânțec fertile, potrivite pentru
concepția prodigioasă a eroului; Sein Sickarsch despre care vorbește
Nietzsche;

În fiecare suflet al unui libelist, respiră acea suflare de eroism
străvechi, acea suflare lungă de măreție supraomenească care însoțește
Victoria sfărâmătorilor de juguri, cu vibrația puternică a aripilor
uraganului în inima sălbatică a muntelui;

cărțile lui, semănători de spaimă sacră, picturale cu ritm eroic,
întunecate ca o profeție, fascinante ca o concepție.

IL.'... , U-ij,..-

ú a cu pr* s.

■

';'ca chipuri mesianic- di

. Verbul d. cel D<stri

■ ebraico, sunt un răs nemuritor <

•a, 's in it were n adus <

tristețe, adică Sion, ce zici de ., s ue its ^rand is dezolare s

Xínive desh >ja the roses crepi s ulan plendo i o

Menas de Eternitate;

flăcările templului ars, κ minciună

r i VARGAS VILA

nan de Inces roșu, ca, o auroră de rubine;

Denunțatorii uriași, veniți din acel oraș, sunt prefigurarea eroică a tuturor marilor Rebeli ai Cuvântului, care formează un zvon acre de furtună, de-a lungul secolelor decedate;

și, acel zvon, vibrează în sufletul tuturor marilor calomniști, plini de teribila iubire sacră a Libertății.

O națiune nu a murit, atâta timp cât mai are un libelist care să o apere;

stiloul lui îl va naște pe Hercule Eliberatorul; ucigașul monstrului care doarme sub soare;

Acea națiune nu începe să moară, ci când Cuvântul eliberator nu mai are ecou;

când apare resemnarea, indiferența înlocuiește indignarea;

iar inerția închide ochii bărbaților care nu mai simt greutatea lanțului;

Neputându-l decapita pe Tiran, nici nu forjează cu căldura lui pumnalul care trebuie să-i străpungă inima: ce face atunci Cuvântul Distructiv al Libelistului?

LITRE ESTETICA iój

cnmudec' ■ în 'o abjecție; sau ivi the. .to u re si sobei, de Justitie revoltata

Îmi ridic brațul către domnișoara mea Victory, care doarme pe
orizonturile negre, unde nicio torță nu bate în inima nici unei torțe
stinse în noaptea fără speranță.

da

) ilide.

Gândit în art

\' < rdad în râul Misterului,

Il Mundo; tăcere cs abd ar.

a tace nu înseamnă a câștiga; Tu ești de învins;

mutism» ■, este egoism;

și un pruncicid al Adevărului;

Adevărul cere să se nască,

(1 Tăcerea creează, Cuvântul dă formă Creației.

fiecare Creație cere o Revelație;

Pruncuciderea Adevărului sugrumat de Tăcere ar ucide Lumea;

VARGAS VILA

108

Gânditorul tău trebuie să fie un Revelator;

și, Tăcerea Revelatorului, este o Dezertare din Regatul de mai târziu,
care cere să fie slujită: Datoria;

j, Datoria Gânditorului este să se dezvăluie pe sine, să dezvăluie
Adevărul care trăiește în el;

dezvăluie-l în fața forțelor mute ale acelor suflete obișnuite să
obosească Consolarea și Credința, în Mesianismul Simbol sau al
Cuvântului său, care este eco-ul tangibil al comorilor sale invizibile,
sau să se privească pe ei înșiși în cristalul acelei Xida, care este ca
un Trofeu al Interiorului X'ictoria, care cer să fie cântat;

trăiește în Singurătate, dar, lasă-ți Singurătatea, să-i spui Zorilor
secretele pe care Noaptea le-a încredințat inimii sale, în vaga con-
știență a vocilor sale siderale;

Aceasta este datoria celui față de care Eternitatea face transparente,
chiar și cele mai întunecate lucruri;

învelindu-se în Singurătatea sa, devorând interpretarea marilor
Simboluri, revelate inimii sale, de Exegeza furtunoasă a propriei
Gânduri...;

si taci...

taci, surd la vocea care in adancul inimii striga cu imperie: Hei! In
marcila, Pastor di Est e lias! În pată, asta

r'. r J, \a ' * a ìrir ' de* oraiu tu i Puebla d ə u astro,: t es r R
hcah< la _ ic'ón d acu jcíh

Ce o să scap spre lumină?

sa · cântăreți, a !

c I tăcerea Gândirii

s .ran ■ s enuní

Am avut < -stelele, aş avea enr

găină caverna S< 1 dad țqu/ va fi trecut

j Mila, sau 'í de la '· ■

eu ;o

VARGAS VILA

Oare a intrat Moartea să-l copleșească acea inimă sonoră, nemăsurată,
care urlă și cânta, făcându-i sonoră Singurătatea, de parcă ar fi
peștera unui leu, care știa să cânte la harpă?

Epiciclurile Tăcerii, și nu cele din Singurătatea Gânditorului, sunt
cele care provoacă necazul spiritelor, obișnuite cu reflectarea
milostivă a acelei constelații a Cuvântului Său, luminând până și
sferele oarbe ale celei mai îndepărtate Contemplări;

Junglele sunt singure, dar cântă zorilor, cu tot ciripitul tuturor
cuiburilor, de parcă ar fi o singură pasăre care deschid aripile verzi
ale munților săi, pentru a saluta Soarele;

și, ei răcnesc când sosește Noaptea, răcnesc cu vuietul tuturor
animalelor sălbatice, de parcă ar fi un singur leu care-și strânge
coama de stânci, pentru a vrăji luna, sub albă paloare a stelelor;

Sunetul nu exclude Singurătatea, ci mai degrabă o liniștește, ca o Mare
îndrăgostită de Noapte...

Gândiți, simțiți, visați, zburați fără răgaz... și odihniți-vă pe
năvalele amare ale

®.

LlbRL F ЪГа ' _

леи itabuii. s» cel

: sa Igran \

I cars» la Sí Misi.

zile mentale d(i ■

I .„ stad pentru t< mp ^tac lor 5, pentru că plutesc înlănțuiți împreună și

F forțele sah ai ale V da, æmble Lumea

totul se datorează lui Ensu

1'2 VARGAS VILA

tuo al Gânditorului, ridicat ca un steag dincolo de vârfurile Vizibilului, Posibilului și Umanului;

Nici o strălucire a razei nu este capabilă să orbeze acele pupile, beate de claritate, pentru că au privit Soarele Adevărului, atât de tenace, atât de fix, până când au devenit consubstanțiale cu el și au fost ca o părticică din lumina lui;

Niciun ecou de tunet nu stinge acea voce făcută să domine totul; pentru că și ea este o furtună;

vârfurile aspre ale Viziunii sunt inepuizabile cu comori, pentru Marele Solitar în perpetuu dialog cu Necunoscutul;

Cine a cunoscut vreodată toată această călătorie luminoasă, care sunt aventurile mentale secrete ale unui Visător?

un visător este un gânditor în extaz;

Sursele misterioase ale Visului și ale Durerii sunt aceleași.

Jerónimo, aproape de leul său, a învins ca el.

Diogene, printre butoiul lui.

Ezequiel, în excrementele lui.

Marcus Aurelius, sub violet.

Pascal, sub pâna de sac...

Toți au purtat aceleași bătălii, în aceste întinse solitudini, pline de stânci abrupte, unde vânturile nemiloase ale Prodigy-ului sufla în toate direcțiile;

! 'iRL· Eòli- i '.C .

d nii&rn >p vital al Intimului» -mdos sadoresi, oricine qr. fii partea ființei umane din capul lui, indiferent de latitudinea de la care ipotezele sau afirmațiile sale, pline de mecanismul Revelației, sunt întotdeauna ilustrative, în tremurul Tainei;

În grosimea sinistră a Umbrei, privirea Gânditorului trece dincolo de Rai, în cerurile lucide și întunecate ale Meditației, dincolo de... spre frontierele misterioase, rădăcinile primitive ale lumii;

acolo siculi crizaiida s ts.i

ț · deschide aripile paradoxale

<Viața te umple

^u< ația formelor înnăscute

; esență amorfă a ideilor, gata să se topească

. căci s» revelat... în criza nemuritoare a Cuvântului

El spune acel Cuvânt pe care îl deiev-ndt din 1 <s promontorii sălbatici ale Meditae m. pânză de formule de Infinitudini și de aceeași măsură de măreție, și cele mai mari perturbări și Prodigy, pe care vulturii lui Ioan le-au stratificat, pe vârfurile atracțiilor.

Dorerie Summit-ul viziunilor, este una; v

*74

VARGAS VIL?

din (amurgul morbid al lucrurilor aglomerate) diiusas coboară râul întunecat al Apocalipsei, făcut mai târziu întunecat și îngrozitor, pe măsură ce coboară versanții adânci, din formidabilele zăpadă, pline de pustiu;

Lucrarea Gânditorului este o lucrare de condensare a tuturor formelor vagi, nehotărâte și plutitoare care există în atomismul ideilor, pentru a le pune în matrița magică a Cuvântului, plină de sunete divine;

și, pentru că Gânditorul bea din cele mai înalte și mai pure izvoare ale Tainei, Cuvântul său este uneori confuz, plin de ecouri ciudate, parcă încă zguduit de contactul cu toate lucrurile indescifrabile și inexplicabile care sunt în ceruri fără ironteras út Vedere. ;

Iată, pentru că fiecare Mare Gânditor este un Ireal, singur și pierdut printre oameni,

El coboară de pe culmile îndepărtate și ciudate ale Singurătății, încă plin de stupefacția viziunilor sale și de vocile confuze ale Apocalipsei;

\, Cuvântul lui este deci întunecat, încărcat cu lucruri întunecate și indescifrabile, cu o sonoritate tumultuoasă, de parcă s-ar rostogoli toate furtunile Ts-jului, en· vuc Itas în el.

LIL? ?. ESI l lie \ 1 * <

pa<Jv I Apoca-

eu ipsis,

si, asa, nimic d: p sac!.

se îndoiaie, se sparg:

tufiş slab peste mase de ardei iute uriaşi;

l acele cuvinte, acele Gl >ra: i ipr

. re aci*, enigmatic ma

bil daca capabil de l oryx ad s de sacru sau chiar de

< Incapabil să devină ostil, el devine agresiv printre sublii1 ccs,
care sunt ine mpi.

aoas. mo daca ar fi c-sas

furie

în mental că încearcă să se ocupe de probleme neintenţionate, vin cu
contr:nanes care sunt ca nişte feţe d; űas < • las ni'rder cu luí. r de
a hac ĵindi, Ё letx'iar o stea.

; şi VARGAS VILA

Fiecare Gânditor este un Pre-Deslinadt, prin urmare el cunoaşte
întreaga sumă a fatalităţii eroice. că el are^ în Destinul său, şi îl
acceptă şi îl împlineşte, sub barajul lucrurilor ostile care îl
înconjoară, pline de marea seninătate a celui care ştie să privească,
dincolo de Viaţă... Dincolo de...

Nemăsurabilul şi Insolubilul, care sunt familiar Gânditorului, ca
Inaccesibil, este familiar vulturului, sperie spiritele laxităţii,
pline de o groază animală, forţele superioare şi puterea invizibilă a
supra-sufletelor. numanas;

tumultuos şi vertiginos, Gânditorul, ca limanul unui mare râu sălbatic,
nu este uşor accesibil: este plin de capcane:

Vai de cel care nu-i cunoaşte adâncurile şi sirtele!...

acela va fi naufragiat în timp ce va depăşi curenţii întunecaţi;

Spiritul Gânditorului, apare ca ; ospitalier, căci lângă ea, se simte
neputinţa piscurilor...;

Se vede că cineva este aproape de cuibul furtunilor;

-c simte ca Imisibilii) Inaban al.h sunt in spatele lui. şi ei sunt
începutul Imperiului său;

devine familiar cu Ptnsador, este familie-

_JBRa Eə . r. Π

Γ1Z ri ə . 3C Γ i \: ι..

a toGa: a:

familia

2 ipriority ui .

nu-l poți iubi pe Geni

■. .óh' dt .omprc ndcrlt

înțelege' l <.

sh a de _ aalarl

mintea ta": lita

la S dedai · c sa b)leda l <

■И; aa

a M- ■ ta

am prevenit ll _an

cn < ' 'befania Is; iti* al

I este un far, plasat pr

■

Am fugit doi la :anes

el. el știe că este legat de „Maestatea Sa,

un decret inexorabil, al unora

Cum se numește, Destinul:

173 VARGAS VILA

El stie ca a ilumina singuratatea din acel aitis este misiunea lui;

și. el o îndeplinește;

că Vântul urlă;

că marea devine agitată,

că valurile amenință să-l devoreze...

nimic nu-l deranjează;

El știe că toate elementele Vieții, dezlănțuite împotriva lui, nu vor putea face nimic împotriva lui; Ele sunt elementele inferioare, care nu ajung la înălțimea Destinului lor;

Stie ca ra) sau care trebuie sa-l pulverizeze, doarme in alte maini; mare... foarte sus...

Din acest motiv, el disprețuiește forțele inferioare care îl asaltează..., precum insulă disprețuiește spuma valurilor...

nu ai de ce să te temi de ei; fulgerul vine de sus; a coborât ra>0, nu a urcat;

de aici Mândria Gânditorului;

Este o mândrie de rasă, care vine de la Tatăl său: Prometeu...

În toate latitudinile, peste toate orașele, în toate orele de Istorie, vei vedea

LIBRI Eoli, or. .

fi proiectat - the ' rizjnte, the Grai ciula nuda, dou^ nce a a Thinker;

partea de sus; , la tra □

secole;

numai Huesp-C, caxtibia;

să fie Socrai

Iciumea; sau Isus, di

Este întotdeauna același Duh

a Race, cond.ensac

i ico, se aglomereaza si

Ge împotriva aceluia Gând este un concert urlat

uc întunericul v al

o ploaie de stele

al Singurătății lor continuă și

des cries, apărători ai Frumuseții c la

Libertate:

La Bolli za, este cultul lui,

я

i8o \ ARG Xb VILA

Libertatea este Pasiunea lui;

și, prin urmare, continuă să rostească cuvinte de Frumusețe și Libertate, senine ca o Aurora, sau strălucitoare ca un Soare;

și nimic nu-i va opri Lucrarea;

nimic;

până când ultimul fulger le-a căzut din mâini;

și, când ultimul cântec a murit pe buze...

Numai Moartea face geniul la tăcere;

și, Geniul, începe să trăiască în ziua în care moare;

Geniul nu are contemporani;

Contemporanii Geniului se numesc: Posteritatea;

și, pentru ea, spune Geniul, Cuvântul luminos care scrie pe zidul secolelor:

Finis Imfeñurn Tenebros...

și, Întunericul se retrage la gestul Gânditorului...

și, auziți în spații, același strigăt pe care Lumea Fecioara l-a auzit de pe buzele zeului sălbatic al Genezei:

Fiat lux...

iar lumina este:

în ciclul sufletelor;

prin voia Semănătorului de Lumină...

Arta cuvântului

Oratoria poate fi o Artă, dar Elocvența nu

Elocvența este un dar; cel mai înalt dar pe care-l poate acorda Mama Natură celor câțiva oameni, demni să poarte această bucată de ■ Soare, pe Pământ;

sufletul Frumuseții, făcut în întregime din Adâncime și Armonie și așezat ca o stea pe buzele și în condeiul celor care se numesc Genii; aici este } il cuen< ia:

izvorul prodigios al îndurărilor divine, căzând asupra lumii dornice și furnizând suflete, pentru a le înviora cu lumina ei;

Nu-i auzi vuietul de-a lungul secolelor

ESI' IICA.-13

e? vargas vila

multe, umplându-i cu realitatea vie a zvonurilor lor, ca o cascadă pe munte care încalcă tăcerile Noptii?

tot Sufletul Tainei, care vine de la Divinitate, și merge spre Divinitate, rezidă în Elocvență;

Ea este strigătul Abisului și glasul Infinitului, care animă lumile moarte, zacând fără vibrație, în adâncul sufletelor;

Cerurile din care coboară acel uragan în flăcări asupra sufletelor celor predestinați, se deschid rar într-un secol, pentru nașterea formidabilă, și apoi se închid, într-o feciorie ca nouă, care nu încalcă nimic;

Umbrele timpului, care devorează tot ce este perisabil, n-au putut devora strigătul Elocvenței, care trăiește de-a lungul veacurilor, dând Viața cu ritmurile ei grandioase, tuturor lucrurilor moarte, pe care le atinge cu consemnarea lui. aripi;

acea suflare a Eternului, care trece prin gura unui singur om, pentru a plia și a desfășura valurile întunecate ale Gândirii Umane, toate în umbră, și ale Inimii umane, toate în lacrimi, este singura confirmare a acelei vizibilități a Invizibilului. , că orbirea umană atingere, incapacitatea de a explica apariția impunătoare

e ibK _ kr > . Eu .

urc de AJ

sau care "" чиа» cultivat după к nmible

grad Abst(-i.

teda

victorii ale

>)las cs a world ile Belli za

Sel a del Prodii

trandafirii

dea făcută sonoră de vântul muzical care suflă din culmile cerești ale i; Ил unde urlă da

Versuri de verb valid d. 1 d buze

iS4 VARGAS VILA

Abis, pe care Fiai Lux a spus, despre inima fără formă a lumilor care se vor naște...

Milositoarea turmă umană, alungată, neputincioasă și nenorocită pe Pământ, nu a fost întotdeauna adusă la Adevăr, la Libertate, la Demnitate, ci printr-un mare strigăt de Elocvență, umplând vastele singurătăți ale Lumii Morale, orfane și atunci de măreția Cuvântului Său;

Fulgerul Damascului a fost strigătul Elocvenței Celui Veșnic, izbucnit din buzele cerurilor, întredeschis pentru acest strigăt al Revelației;

figura enormă și îmbufnată a lui Moise, ridicând splendoarea barbei sale candidă de râu peste singurătățile ebraice, ca o Cale Lactee a Speranței, unde dormeau toate constelațiile viselor unui Popor, nu ți se pare că este primul apariția Elocvenței, pe dunele încă necultivate ale Cuvântului uman?

În legenda Mării Roșii, deschizând fluxul enorm al apelor sale, ca desfășurarea a două aripi imense de rubin, pentru a lăsa Oamenii Fugiți să treacă, nu vezi

ESTETICA GRATUITA

i A Alma d'L E' cuencia, întorcându-și prima sa stea pe fantasticul s
. . 'us ael My* feat?

Credința nu coborise încă pe Pământ;

la Fc. Nu era o virtute semitică;

Acel cuvânt de sclav nu apare închis în tilacteriile Deuteronomului;

Tetragrama lui Moise nu l-a numărat printre simbolurile sale;

în l< îndepărtate splndores * d< orizontul fabulos-istoric, care se întinde din mrăinierile Hon b.

Observați, ce auziți?... râul adânc al Elocvenței coborând cu tuns asupra singurătăților fecioare ale Sufletului Humara;

care gesticulează acolo, pe asta

•orno a intrat în norul împietrit pe munte, vorbind cu cioara milostivă care i-a îngăduit [tan :a '

Este Elocvența Deșertului; este

(s that Pa K ne di-

tativa 4 îmbufnat, acum tandru iyc(nfiada care plânge r cântă în acea bălegar plin de soare necruțător, gol ca un făt n devorat de viermi frații ei?

Este Iov, al Idumeei, Lauda ruinei. Ge Ciuma;

VARGAS VILA

Ai auzit în vreun alt loc din lume, în vreun alt domeniu al istoriei,
Durerea, (1 Durerea umană, geamăt într-un grad mai mare de Elocvență,
decât pe buzele acelui om-lan a. făcut Patriarhul? a insectelor și
miasmelor, pe singurătățile carbonizate?

nimic nu egalează zgomotul de. acea muscă leproșă, fluturând printre
semnele Zodiacului;

Ce tunet este acela care face ca toți norii cerului să se înroșească în
flăcări de foc și toți cedrii Libanului să se îndoie ca spicele unui
câmp de grâu?

De unde vine acel flagel furios al tuturor elementelor, acel cuvânt al
vârstelor de apă ale uraganelor, care face ca turnurile înalte ale
Babilonului și palatele din Ninive să se îndoie ca niște trestii, în
minunea profetică a viziunilor lor?

Acea ploaie de foc și cenușă, care îngroapă grădinile Tirului și
distruge dealurile Sionului, este glasul lui Isaia; Elocvența
Singurătății, tăind cu aceeași lovitură jungla Mândriei, unde se
cuibăresc lâna făcută din Tirani, măcăcinile din câmpie, unde se
refugiază cele mai vulnerabile insecte de pe pământ, orașele făcute
din...

\ os

L :ÓRE E; L.

■ . evo,

c. .între

ia re. larecer acolo,

1S8

VARG \; VILA

zbor plângător și murmurător, care răsuna ca un văduv de oaie pe buzele
lui Isus;

Primul Testament a fost un semn al leilor;

Noul Testament este deja o stână de păcătoși;

acolo, nu mai sunt hohote;

marea Inspirație este epuizată;

Acel florilegiu de ihtiofagi, în naivitatea sa lacustră și primitivă,
îi lipsește toată măreția;

Cu excepția strigătelor de negustor ale lui Pavel Apostatul, nicio sonoritate nu vibrează în acea carte sălbatică a afonelor rudimentare;

Marii Profeti, adică marii Poeți ai liricii ebraice, sunt dincolo de Golgota, spre țărmurile nisipoase ale Caldeei, lângă ruinele P>abylonului, pe malul Kebarului.

Poezia ebraică a rămas atârnată ca o harpă fără stăpân, pe ultimul stejar din Basan.

în toate orele decisive

ity, lumea a fost cunoscută de

•ut ncia; deși nu a fost

> ea:

Oratorie, pentru că aceasta,

. sion de asta, dar nu este sufletul tău și nu poți fi un mare Orator, dacă poți fi un râu, și chiar un abis al Elocvenței, fără să fii Orator;

Uneori, într-un gest, există un sens mai mare într-un discurs.

VARGAS VILA

190

Publicul larg nu a iubit întotdeauna Elocvența, dar a iubit întotdeauna Oratoria;

între Eschil, iar Eschilus îl preferă pe acesta din urmă;

Urechile lui iubesc mai mult armonia îngenunchiată a metaforelor, cu care retorul venal îl întâmpină pe Filip, decât tremurul sacru al groază, care scapă din cerurile întunecate ale Tragediei Eschileene;

Mutețenia îmbufnată a lui Dante îl sperie, traversează fără să-l iubească, Pădurea Întunecată umplută de strigătele lirice ale Geniului;

strigătul vulturilor sperie,

un vultur nu este niciodată muzical;

poate, pentagrama vulturilor este în Tăcere;

Gestul are o elocvență la care Cuvântul nu a ajuns niciodată,

Arta poate ignora Elocvența și poate iubi Frumusețea, ca în Venr.s de Guido;

poate uni Frumusețea formelor, cu Elocvența Gestului, ca în Victoria din Samotracia;

El poate pune pe o față și pe buze de piatră o ureche atât de mută de Elocvență, pe care chipul și buzele oamenilor nu le-au mai avut niciodată, ca la marele Preot al grupului lui Laocoon;

- r*, i : . a \

1

.əto cl Repose * la /.

al Divinului> ino ardei

'pooibb elocvența

arta"

Care este sufletul

Eeza din Eloc ■

Cursa Pu .4tas, este rasa pat ca

92 VARGAS VILA

yT coleric; iar Profetii Noștri – vorbesc despre Profetii Biblici – sunt mai mult decât elocvenți; Ele sunt: Elocvența;

Acolo, unde Cuvântul uman devine vizionar, începe Elocvența;

Secretul și sufletul Elocvenței rezidă în multiformitatea ei, insondabilă și inexplicabilă, polifonică și evazivă, ca o furtună;

Unde rezidă frumusețea Mării?... în lățimea ei? în amar? in adancul?; nu se putea spune...; În măreția lui rezidă sufletul; precum și în Elocvență;

Frumusețea ei este toată în Taina care emană din ea; Taina Cuvântului care creează; Cuvântul, care a rupt fecioria întunericului și a creat Lumea;

Cuvântul este pentru Elocvență, ceea ce este zvonul pentru Mare; o manifestare a măreției sale, un ecou al acesteia; dar sunetul valurilor nu este întreaga Mare; ca și Cuvântul, nu este totul Elocvență;

Există o Elocvență mută – și totuși orbitoare și tunătoare – în acte și lucruri;

un Amurg tace; și, totuși...: ai văzut o Elocvență egală cu aceea a acelei splendorii, a acelei lenturi; scufundarea patetică a Lumii în întuneric?

L. óIU LbL . s.

K caud' n< tabel, > p >drà ' _ia lucrarea Humu. <tn. n Elo t .

nime, în curând să

când Brutus a rănit

l

de >1 pumnal toate l

- s Oratorie, nu l.

lajd

* R< tc'-ica. precum Fantoma L înoată cu Realitatea;

lyó VARGAS VILA

Elocvența și Retorica sunt antipozi;

Retorica este mama acelui făt al Intellectului, care se numește:
Gramaticalism;

Cine ar îndrăzni să vorbească despre Elocvența gramaticilor?

Ar fi la fel de bine ca să vorbim despre Elocvența criticilor;

Limbajul uman are absurdități înspăimântătoare, dar nu a reușit
niciodată să susțină corelarea acelor doi termeni;

Retorica este maimuța Oratoriei, precum Critica este maimuța
Literaturii;

ambele sunt făcute pentru a face oamenii să râdă;

Retorica, stie sa pronunte cuvintele, dar..., nu stie sa le pronunte;

Criticul știe să scrie o carte... dar nu știe să o scrie;

Retorul și criticul sunt pentru Oratorie și Literatură ceea ce este un
făt pentru Viață;

retorul este o degenerare a Oratoriei; gramaticul este o degenerare a
Mentalității;

ambele sunt două produse morbide ale impotenței intelectuale;

Una este cristalizarea Fatuității; celălalt este cristalizarea
Invidiei;

ambele sunt tipul complet de Mediocritate;

.. 'rd./ ' . la_. s. _■ j.

n... s ni d<

Me ..hi sil di\ isa

198 VARGAS VILA

-Oh! „Dacă s-ar putea face să sune ca nimic”, poate că va spune oaia, speriată de măreția Furtunii.

--Cine ar putea reduce Elocvența la Tăcere?--; spun mediocrii, orbiți și chinuiți de elementul de splendoare, care iese din acel mare Summit al Idealului, peste care veghează mereu un Geniu Solitar, care este marele scenograf al Frumuseții scrise;

Această Invidie, a rumegătoarelor pentru vulturi, poate fi în mișcare pentru semenii lor și rudele lor, dar nu dezarmează Destinul care i-a făcut așa, aplecați asupra Pământului, contemplând micimea propriei umbre;

Elocvența ignoră genul acesta de nebunie;

și, continuă să vorbească din culmi, marele limbaj sublim, care face sufletele să tremure.

• ' (1

Însuși gestul Patimilor este elocvent.

omul fără Pasiune, nu

numără, indiferent de gesturile pe care le faci sau de cuvintele pe care le spui

Satan, este acela qi

Teresa;

călugărița isterică; Însemna (n ■><» că Satana era ființa fără patimi?

Nu putea fi, pentru că Mitul Întunericului urăște, după spusele Legendei sale, îl urăște pe Dumnezeu; iar ura este forma neagră a Xmorului; se urăște doar ceea ce a iubit, sau ar putea iubi;

Ura este o mare Pasiune, nobilă și vorace. Satana îl urăște pe Dumnezeu, cu doar Ura} sa-

VARGAS VILA

200

gradul de Învins; pentru că ar fi putut fi și Dumnezeu și nu era...

Nu era el la fel de frumos ca Dumnezeu?

Da;

dar Dumnezeu a fost mai puternic și l-a învins..

În Legenda acelor două Mituri, la fel de tragică, Ura este elocventă,
cu o Elocvență a Fatalității;

Când te gândești la fabula lui Satan, nu te gândești și la cea a lui
Abel, izgonit din viață de fratele său învingător?...

Satan, este ceva ca Masca de Fier, dintr-o mare dramă a cerurilor.

Dumnezeu V Satana, sunt Frații Vrăjmași;

Ura Sa umple cerurile și pământul;

Durerea s-a născut din acea ură...

Nu este adevărat că Legenda acelor două mituri este frumoasă?

nebunia Femeii, fiind mai pasională și mai ascuțită, aude lucruri pe
care nebunia Omului nu le-a auzit niciodată;

Isteria este sfințenia femeilor:

Cum, fără urechile Isteriei, ar putea Sfânta Brigida să audă acel glas
al Satanei, care i-a spus. Eu sunt raceala în sine?...

Să fie oare din cauza acelei răceli că toate călugărițele au ura față
de Satana?

202 VARGAS VILA

Același gest sălbatic este elocvent;

gestul unui tigru, care vrea să stingă Soarele cu gheara;

Fără acest om, triumful creștinismului nu ar fi fost posibil:

Elocvența lui a fulgerului a fost cea care l-a fondat pe Pământ:

Amprenta pe care sabia unui adversar o lasă pe fețele altor oameni a
fost lăsată de fulgerul de la Damasc pe chipul lui Dumnezeu. Pablo;

Era, balafreul Raiului.

Sfântul Pavel, aparține pretutindeni Elocvenței definitive; ceea ce
dărmă și care zidește, care întemeiază și care distruge;

fulgerul care l-a uluit în Damasc, l-a închis în buze, apoi l-a
eliberat peste Lumea Antică, pentru a o pulveriza.

Agustín, fiul Monicăi, era și el elocvență;

deoarece?

pentru că a fost și o Pasiune;

sau mai bine zis: Pasiunea învinsă;

Acest manihean libidinos era Rousseau al antichității, dar un Rousseau, mai viril, mai puțin bolnav, canalizându-și dialectica violentă prin canale foarte diferite și chiar opuse față de cea a Filosofului de la Geneva;

Elocvența lui Augustin, are tabloul ei

LibBE ESI ■ τ:-.

aatucal e ' tr deoarece c red e So del Des. j nsual

ai vita;

eliminați acest c

bate-le stalpii:

ascunde ce

la conn < rsk i

n l farlo

în Pavel, Omul a murit,

Xx Apostol sc\

pre mute in Hombb de D_Înascn

204 VARGAS VILA

iar sexul și inima erau toată elocvența omului din Hippo,

De aceea Augustin este mai elocvent decât Pavel;

Elocvența lui Paul este toată din creier;

cel al lui Augustin este tot din Inimă.

Pablo, este Dogma care țipă.

Agustín, este inima umană care vorbește.

Pablo nu plânge niciodată;

La Augustin, izvorul lacrimilor nu stagnează niciodată;

spirală Elocvenței învăluie în egală măsură acea mânie și această Durere și plasează aceste două suflete, rănite de aceeași rază, în aceea regiune a orbirii, a celor care au intrat în întuneric pentru că au văzut prea multă lumină;

Ați văzut Elocvența superioară celei a acelor doi Tyndáridas ai Patimilor, care într-o zi au sărit peste pavajul vechii Rome, pentru a salva Libertatea și au reușit doar să moară pentru ea?

Am vrut să vă spun: Gracchi;

De ce acea culme a Tipului Uman, care era admirabil și vinovat Iulius Caesar, a atins un grad atât de înalt de Elocvență, încât înainte cu sabia lui, cu Ver-

Eu

206 VARGAS VILA

Nu vorbi despre Eschinus;

Acesta a fost Cicero al Greciei,

Retorica venală, în slujba Despotismului;

De unde acel Cezar Eșuat, acea divină și admirabilă Catilina, au venit izvoarele prodigioase ale Elocvenței sale, acea Elocvență care a fost flagelul și chinul Leguleyo din Arpiño, atât de mizerabil în Venalitatea sa?...

a Rebeliei sale;

Apoi traversează toate locurile, toate junglele periculoase ale Istoriei, oriunde vei găsi acel vârtej de flăcări numit Elocvență, este pentru că ai dat peste acel vulcan sunet numit: Revoluția;

Nu era în vârful acelei Etne descoperite care s-a numit Revoluția Franceză, unde au apărut acele două mari cratere ale Cuvântului, care se numeau Mirabeau Danton. deschizând asupra lumii gurile ei de abisuri, n pietas de furtuni?

Din același foc de tabără, nu vezi un cardonez scăpând cu aripile înțepate?

es: Vergniaud;

După aceea, nu vei găsi decât Circul Menestrel al Retoricii Parlamentare sau zvonul căscat al grajdului a<.ad< ık o;

FREE BE i Ic X

207

Sunt adevărat din Montalembert și din Berner, din K? Și de Mun?... Timon, tot de Timon?...

Îmi spui, ae Fabre și Jules Simon, „de Emile Olivier?

Toate acestea sunt parlamentarism: adică șarlatanism plătit de Stat;

Acesta este Wagner, setat la zarzuela, A l belungen instrumentat de Offenbach

Dintre toate acea vorbărie prezumoasă și acea gesticulație de maimuță mai mult sau mai puțin serioasă care a fost dintotdeauna parlamentarismul, mi se pare amuzant și nu dau vina pe ea, ci pe Pitt Martini în Franța;

Au fost, la un moment dat, < unu. traiesc sufletul violent al tarii lui, si eu tro tot sufletul trist al Til r ach-

Elocvența este o mare și are o mare. . jmo Dantón;

Parlamentarismul este mlaștina. ; rațe, ca domnul Thiers acjuei enar care avea un suflet mic; crud l ui ciorapi de Teroare.

Domnul Thiers, este tipul perfect pentru gâsca parlamentară

Oratoria ei este cea a unui bătrân concierge vorbăreț, care ia drept pluma lui Napoleon,

VARGAS VILA

208

amurul unei bone sentimentale pentru pelerină de cheltuitor;

Gnom ucigaș a reușit să devină tragic când i-a împușcat pe apărătorii Poporului, dar nu a reușit niciodată să devină elocvent, nici măcar în acel moment în care a călărit ca o vrăjitoare pe Hipogriful Crimei.

Monsieur Guizot?... un Robespierre invers;

Și, mă încurcă cu totușia mea, căutând Elocvența lui Robespierre;

pretutindeni mă poticnesc de Virtutea lui și nu mă poticnesc de Elocvența lui nicăieri: nici când mă poticnesc peste capul lui, căzut de pe eșafod;

După Revoluția Franceză, nu vei mai găsi adevărata Elocvență, decât atunci când te vei afla în fața celui ciclop formidabil, care a fost: León Gambetta:

Și de unde a venit?

din forja unui război;

chiar din inima Franței, străpunsă de sabia teutonului;

Nu orice Elocvență a produs o Revoluție, dar da, fiecare Revoluție a produs o Elocvență;

chiar Elocvența, acel Castclar strident, efeminat, atât de plin de reflexii și

IERE ESI 1 -Li

insilici ri'l jes, n sa simti il
boso; ın 5 d l sine d< ma Rei -u, i ai, que surfit>.

h ciul.

hai dai no quur i < Elodie.

du la sword

sii icio, deoarece d

și eu doar o iubesc,

Y0.

roi du

n eu П!<

mari ■: i l

, :bso d, ht, ço numit Bo

to itùjiiedad proni; n iac

cum se numeste: M

două orașe desprel < П .

tori a

dero?

Da;

Sunt o tribună, din care, diy H

2 10 VARGAS VILA

nidas cel mai frumos grai din Antichitate;

În adevăr, Elocvența oțelului este admirabilă, în anumite ore tăcute
ale Istoriei;

Deja în altă parte, am spus: Elocvența tăcerii a lui Brutus nu are
egal;

Dacă Dumnezeu ar vorbi, s-ar spune că Cuvântul lui Dumnezeu a devenit
oțel și a luat forma unui pumnal în mâinile lui Brutus, pentru a se
scufunda în inima mândră a Tiraniei;

Oh! țipă fierul!

cum țipă fierul!...

Ce discurs al lui Cromwell, berăritul puritan, echivalează cu Elocvența de oțel a Călăului, căzând în White-Hall, pe gâtul Stuart?

Când Samson a ghilotinat Capetul, gestul său a fost mai elocvent decât cel al lui Danton, în cele mai înalte momente tribunicie;

La confluența aceluia moment istoric, Ghilotina era mai augustă decât Convenția; A fost Summit-ul Suprem; fulgerul a coborât de la ea;

Ce discurs, în favoarea Integrității și a Libertății Americii, de elocvență mai mare, de rezonanță mai mare, de strigăt mai tare și mai auster pentru Justiție, decât acela

GRATUIT EOI U ICA

care a dictat' Ța pe Deal și c j-· țanas, pe la gura puștilor, că 'astfel-, l-au atacat pe aventurier ibou, coama Uzurpătorului său și s-au stricat capul. coroana imperiei. , în același timp tragic și grotesc?

Și ce tribun de-al nostru a egalat în elocvență gestul lui Faustino Rayo, acea junglă care a venit din munți, pentru ași! ar Tirania în secolul I?

Acea mână răzbunătoare, rupând cu o singură lovitură, Inima lui Iisus, cea a lui García Moreno, i-a învățat pe oamenii sclavi singura cale către Libertate;

Dacă unele dintre acele orașe

. Azi trăiesc în sclavie, vina e a acelor popoare ticăloase, nu a Tribunei de Fier, care și-a făcut din pumnal Steaua, l-a pironit pe cerul Istoriei, ca steaua Răzbunării; roșii ca măruntaiele sfâșiate, totuși frumoase, cu frumusețea unei fecioare și a zorilor;

oamenii au Elocvența lor Cuvântul;

Cerurile au Elocvența lor, Fulgerul; Pământul are Elocvența lui: Fier, când se face din el lama pumnalului de estuar;

2i. · VARGAS VILA

binecuvântată să fie această Elocvență care vine din măruntaiele Pământului!...

ea salvează Lumea, cu clanul ei tăcut;

damorul lui mut, care face secolele să tremure

care caracterizează FJ^cucr^b.,

dragoste de n tn înota la Li

n) are dar R.< t arica;

masca < s la fata

Retorica nu este nici măcar Par·dii ae

Elocvența a fost întotdeauna

ae Aruncarea a; nu a fost

Gloria Cuvântului este atât de mare încât din momentul în care încetează să slujească Libertății, moare, iar ceea ce supraviețuiește este scufundarea; un bâlbâit de sciavo făcu bâlbâială de Frica

Iata de ce. Elocvența nu este prostituată

ESTETIC. cincisprezece

M

VARGAS VILA

niciodata culca, pentru ca de cand se desfrâneaza, nu este Elocventa;

puritatea Elocvenței este aceea a Virginității; Nu este corupt fără a muri,

Prin urmare, Despotismul nu a reușit niciodată să cucerească Elocvența; pentru că cucerindu-l, îl ucide;

alianța Elocvenței cu Tirania ar fi fost abdicarea Omului și dispariția definitivă a Libertății;

Destinul a cruțat Pământul acea tristețe;

Cel mai laș complice al Tiraniei nu este Cuvântul, pentru că el, dezonorându-se, își pierde orice prestigiu;

Marele complice al tiraniei este Tăcerea;

A nu ataca despotismul este cel mai laș mod de a-l servi;

a nu raporta, îl ajută,

A fi aproape de el fără a-l răni este cel mai josnic mod de a-l proteja;

iar protejarea Crimei este de o mie de ori mai rău decât comiterea acesteia;

Iată ceasul când Cuvântul este o datorie, iar tăcerea este o crimă;

Tăcerea în fața tiraniei este Crima încununată cu întuneric,

Crima, care și-a smuls limba,

ESTETICA GRATUITA   ?;?

Am arătat lumii gura ei neagră, ca un lac de bitum; negru și gol pentru că Cuvântul a murit acolo;

acea gură este un mormânt,

Moartea domnește suprem

renunța la darul divin al Cuvântului în ceasul în care poate salva un Popor, ranind inima Crimei. Cunoti toată vechimea lasității, pe care o cuprinde această Lepadare?

Cel care se castrează în fața Iubirii este mai ticălos decât cel care tăce în fața Crimei;

Într-un eunuc, există chiar mai mult om decât într-un sclav,

cel care, în fața Tiraniei, simte răsuflarea neemoționată a Tăcerii trecând prin suflet, este deja pierdut inexorabil în fața Libertății;

ireconciliabil cu augusta Slavă de a fi liber, va fi pentru totdeauna împotriva acelei Gioia;

În fața Crimei Tiraniei, Tăcerea este mai vinovată decât Lauda, pentru că este o Crimă fără valoare; iar Cuvântul care dezertă este mai josnic decât Cuvântul care luptă; buzele care rămân tăcute sunt mai mizerabile decât buzele care mint;

Cea mai rușinoasă mită nu este cea a

216 VARGAS VILA

Aplauze, dar cel al Tăcerii; pentru că Ț Tăcere, visează să fie iresponsabil și apare ca atare;

Aplauzele se autodenunță, iar denunțându-se, se dezonorează...; dar Tăcerea?...

Aparentele iresponsabilități ale Tăcerii sunt multiple și toate sunt infame;

Cea mai mare crimă a Tăcerii nu constă în a nu dezonora Răul, ci în a scăpa de dezonoare, prin canalizarea Complicității, tăcută ca mormântul...

Tăcerea nu se mulțumește cu a fi coruptă; Tăcerea este corupătoare; la fel ca apele mefitice ale mlaștinii, care nu se mulțumesc să fie ucise, ciucid;

Tăcerea are acel lucru înspăimântător, că nu poate fi nimicit niciodată:

Dacă ar exista vârfuri în Abis, s-ar putea spune că Tăcerea este Summit-ul pasivității;

În fața despotismului, nu este adevărat că Tăcerea este mai elocventă decât Cuvântul;

asta ar fi ignorarea valorii Cuvântului;

Cauza Libertății nu a datorat niciodată nici măcar una dintre victoriile sale Tăcerii și, mai degrabă, i-a datorat pe cele mai lungi și mai jenante; isas d< notele sale d<;

iranianul Î nu a fost niciodată învins de către

L Î?ΛE ESI LUCA 217

io, 'n ever sine ante

Spionul... a cuvântului T).

linistea,

mutul lui Mai

Tăcerea, este:

cretas, ca viața de călugăr sau mai bine zis, el este tot Corupția >n elaborată în

Я.c s-a redus

„Un sclav fără valoare știe asta și se simte dis-

- de către abyec

>motiv;

ani that eunu

cl Tiranul crede că limba pe care a îmblânzit-o este c

da-i inima ta...

Mulți despoți stăpâni de această idee zdrobesc acel aspid;

lovindu-i tocurile cizmelor, strivindu-l;

2i8 VARGAS VILA

Tăcerea este o ambuscadă, iar Tirania trece pe lângă ea, încununată de îndoieli, ca de un cuib de vipere, ascuns în frunziș...

El se uită la ei și îi disprețuiește;

Nu se teme decât de cel care face jungla să tremure;

îi este frică de leu;

a celui care nu a stăpânit;

a celui ce urlă în noaptea neagră;

a celui care nu tace niciodată.

În Hóre T"r - - , . j . .

și atunci când

• ' .mbrc Libn° ,

Ge the Freedom

laj Lives Eloch

două discursuri, rostite prin gura oamenilor;

Viața unui om liber;

.ai auzit elocventa 'guai, al fragoi

un om liber, nu este o libertate

Exemplul tău este suficient pentru a sparge cel mai greu caci, chiar și cel mai greu dintre

De aceea, acel spectacol magnific - Un om liber este purtat de tirani și este primul lucru pe care încearcă să-l distrugă și să-l suprimă din vederea poporului lor:

un om liber. da ca un ejenq

220

VARGAS VILA

Este un pericol, suprimarea lui este o datorie de conservare în Tiranie;

Cu cât un gest este mai frumos, cu atât este mai înfricoșător, dacă este îndreptat împotriva Răului;

Și ce gest este mai frumos decât atitudinea unui Om Liber indignat împotriva Tiraniei?

cu cât mai singur, cu atât mai mare apare Omul Liber;

pentru că Omul Liber este Eroul Intelectual, fără prieteni și fără anturaj;

Singurătatea lui nu face decât să mărească amploarea gestului său eroic;

Izolarea este cadrul natural pentru forma sa ciudată de eroism, ca și Deșertul, este cadrul natural pentru asceză;

Fiecare Adevăr, care apare pe Pământ, apare numai pe acel vârf al Elocvenței, care se numește buzele unui Om Liber;

Cunoașteți în Istorie o Tiranie, care nu a avut ca caracter esențial,
persecuția acelei sublime forme de Elocvență?

este ars cu Savonarola;

este urmărit cu Alazzini;

el este interzis. cu Hugo;

el este mereu lapidat...

Nu știu niciodată prostituată...

ORE ЕзTi ПСА   ¿2'.

În cai\ i'.c'sa Elocvența, este cu confruntarea care izp izp la popor;

; orașul sclavilor este

Când Libertatea fuge de un popor, Elocvența fuge cu el

hu » c, dar nu prost

să fie lână

Despotismul se angajează să-i persecute pe cei care nu au putut să îi
insulte pe cei care nu i-au mituit;

\ așa arată acele tragi:

Istorie, în care întreaga l istorie, nu numai a unui Popor, ci a unei
epoci, se refugiază în acel Summit Necontaminat, care se numește ȋ Om
Liber;

Acele ore sunt rare, iar acei oameni sunt rari, dar apar ca niște
meteori pe cerul strălucitor al Istoriei.

Când Natura vrea să creeze tipul perfect de Om Liber, ea oferă toate
formele Elocvenței

Elocvența Palaorei;

Elocvența Peniului;

Elocvența Virtuții;

il face:

un Mare Orator;

VARGAS VILA

un mare scriitor;

un Personaj G^an;

și, tipul complet de Elocvență neîntrecută este făcut...

și, acel Om, va fi scris, va fi vorbit și va fi trăit, cel mai frumos
Tratat de Elocvență de pe Pământ;

pentru că nu este nimic egal în Elocvență, sub luminile Cerului, cu
Lucrarea, cu Cuvântul și cu Viața, a celui care s-a născut și a putut
să rămână: Om Liber;

să semănăm germenul acelei Elocvențe, în suflete și în oameni;

să o semănăm cu Pena, cu Cuvântul și cu Exemplul;

și, așa vom fi făcut, generații de suflete libere, care, prin singura
virtute a Libertății, vor fi generații de suflete elocvente;

Să slujim Libertății, făcând din Viața noastră un exemplu de Elocvență;

Generațiile viitoare vor ști cum să-și întemeieze libertatea cu acea
Elocvență.

Libertatea va apărea ca un zori, din oamenii adânci ai Elocvenței.

Sfârșit

L"Pentru":

P r qne

d rău, i n

Г» a le ra

Oferirea unei cărți și în detrimentul autorului care primește mai mulți
bani pe exemplar vândut.

• t»*4 ·«««·»·· *«^·»«« «44*4

tWtll

Lucrări de VARGAS VILA

Ривис s PCR EDITORIALUL SOPiNA

I....*.*...- ··««·«·<·>·■> ■■ ■ π ········»·····*«········»·

1. – Sămânța

--IbiR

. - 'Obre a- > и mi

4 –Zara

j - I oi din flpn

J > - -1 . . len, noii [e Job.

li os I a

l ' - I.a \02 the

I - ri ii] ¿élago i

_.■ -Crin alb..

- I fto Al 'dec.

- l Ilium l -,

jJ -'salomi

-

2--I. du-te (tu lupul

2'l-i.ociL .H. - \ iiumaito 0-(j nirrodi ?di.

«••[B.....<<

....***.*.".....»>.*....., . . .*.*«...
r»r».*»*...»*« ««A*

íIIíK'í <V 0Í T0Γ0V"

sunt curajos

NU FACE

REM MAI DEPARTE

CARD

DIN

ACEST

BUZUNAR

Biblioteca Acme Ca°* .< t

70 FI' - ■

NEV* YOR

Franz C Feger

70 Fjftth Avenue NEW YORK

<https://neculaigirl.com>

<https://neculaigirl.com/en/>